

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja na pristavi gospoda K. Floriana v »Zvezdi«. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Mesečna priloga:

„Slovenski Tehnik“.

Verski zaklad — ovira prometa s tujci.

Z otvoritvijo bohinjske in karavanske železnice so se odprli srjemu občinstvu doslej skoro popolnoma neznani kraji naše domovine, ki se smejo sicer meriti z najkrajšimi pokrajinami v avstrijskih Alpah in tudi v Švici. Umeva se samoobsebi, da izkuša železnična uprava privabiti kolikor možno tujcev v te pokrajine, ker se s tem zvišajo njeni dohodki, istotako izkušajo vsi domačini ob novi progi po svoje urediti vse, da bi jim promet s tujci odprl nov ali pa vsaj večji vir dohodkov, kakor se je to godilo doslej.

Železnična uprava je pred nedavnim časom razglasila, da dovoljuje izdatne olajšave za prevažanje materiala za nove zgradbe ob železnici ter da je sploh njen namen, da pospešuje na vse načine podjetje, ki se količkaj tičejo nje same. Toda, dočim vidimo, da c. k. r. železnična uprava skrbi na eni strani za povzdigo tujkega prometa, se v drugih c. k. r. upravah kaže ravno nasprotno.

Ne vemo, ali naj si to razlagamo s stališča tistega že tolikokrat ožigosanega avstrij-

skega birokratičnega »cofa«, kateri ne dovoljuje nobenih novotarij in se brani z vsemi štirimi, če bi se moral danes obrniti malo drugače kakor pred štiridesetimi leti, ali pa ima vsa stvar drugo za nas Slovence nevarno politično ozadje.

Ob belopeških jezerih in še bolj ob bohinjskem jezeru ima država ali bolje rečeno c. k. r. verski zaklad najlepše in največje parcele, tako da sploh vsakdo, kdor misli zidati kaj večjega, mora računati s tem. Belopeški jezera sta v zadnjem petletju zasloveli po vsem turistovskem svetu. Ob prvem jezeru je neka koliba belopeške tovarne, kjer se toči za drag denar izključno z nemško potrebo pijača in prodaja kava ter podobno. Pred dvema letoma se je hotelijé Jalen, katerega čislamo kot zelo podjetnega gostilničarja v Rátečah, obrnil do poljedelskega ministrstva, da bi mu dal v zakup prostor ob drugem jezeru, kjer bi si postavil »biffet«, toda ministrstvo je seveda po »priporočilu« ultragermanske »gozdne in domenske direkcije« v Gorici brez vsakega razloga odklonilo prošnjo. Največ sveta okrog bohinjskega jezera je last verskega zaklada. Državna uprava vidi, da promet tu raste kolosalno, da najemnica hotela verskega zaklada ob jezeru, katera plačuje vedno isto najemščino, odira kot edina večja gostilničarka le na njo navezane ljudi, da je dalje neobhodno potrebno še en večji hotel ob je-

zeru, toda svojega sveta parcelirati ne dá.

Ali je naloga države delati dobičke iz obrtnih podjetij? Nikakor ne! Toda tukaj ni niti to zapaziti, ker je najemščina ostala ista. Kaj naj bo torej vzrok, da vedno pasivni verski zaklad ne proda svojih parcel za dobro ceno? Ali se to pravi pospeševati promet s tujci, ali se to pravi iti državljanom na roko in skrbeti, da si more vsak po svojih sredstvih zagotoviti primerno eksistenco?

Mi zahtevamo od verskega zaklada, da parcelira zemljo ob belopeškem in bohinjskem jezeru ter se pri tem ozira v prvi vrsti na domače občane, naše poslance pa opozarjamo na to jako važno gospodarsko zadevo, ki je največjega pomena za prizadete občine in sploh usodne važnosti za ves tujski promet na Gorenjskem.

Karavanški predor — otvorjen.

S tem, da je vlada meseca junija leta 1901 predložila državnemu zboru investicijsko predlogo glede karavanske in turske železnice, je takorekoč presekala gordijski voz. Državni zbor jo je takoj odobril, cesar pa že 6. junija 1901 potrdil, tako da se je že 21. junija tistega leta pričelo z gradbo. Gradilo se je torej dobrih pet let. Vožnja med Ce-

PODLISTEK.

Gobova Juha.

Rovtar je bil najbogatejši kmet v vasi in je imel v celi okolici največjo planino. Pravzaprav je bila to cela naselbina planinskih koč. Glavno besedo na Rovtarjevi planini sta imela stari majar Lojze in plansarica Katra, oba že pri šestdesetih letih, oba koščena in suha, pa še trdna. Potem so bili gori še različni drugi posli, kajti na planini so bile tudi ovce, koze in prešiči. Vsaka živina pa je imela svoje posebne čuvaje in pastirje.

Med temi je bil tudi poganjač Miha. Imel je že kakih petdeset let na hrbtu in bil je samec. Po zimi ni delal ničesar. Ko pa je odšla živina na planine, ni mogel Miha več prestatati v dolini. Udinjal se je vsako leto za

plansarja. Priljubljen ni bil, ker je bil skop in strašno požrešen. Pa na kmetih so delavne moči redke, in kmet ne more dosti izbirati. Zato je dobil Miha vedno dobro plačano službo. Na Rovtarjevi planini je bil že tretje poletje. Po zunanem Miha ni bil podoben skopuhu. Kar je snedla na njem ta pregrela, je obilno nadomestil z drugim naglavnim grehom, s požrešnostjo. Njegova postava je bila okrogla in debela. Najbolj okroglo na njem pa je bila njegova velikanska in plešasta lobanja. Obraz, čelo, pleša je imelo na sebi nekaj tako tolstega, svetlega, mastnega. To se je popolnoma strinjalo z njegovim dušnim stanjem. Najljubše na svetu mu je bila mastna hrana. Če so plavali žganci ali štruklji v zlatorumenem jezeru, je imel Miha nebesa na zemlji. Plansarica Katra mu je bila vedno prevarčena. Zato je vselej godrnjal, ko je z drugimi vred sedel k mizi v največji koči, kjer se je kuhalo.

Majar je imel Miho že dalj časa hudo na sumu. Lansko in predlansko leto mu je jeseni pri planinskem pridelku vedno kaj manjkalo. Če je še bolj pazil, se ni ujemalo to, kar je jeseni spravil v dolino, z njegovimi zapiski. Vselej je manjkalo nekaj hlebcev sira, par štruc putra ali masla. Tudi letos je opazil Lojze, da mu je nekaj že zmanjkalo. Sum se mu je obrnil samoobsebi na Miho. Zakaj se je pa prej vse tako lepo vedno ujemalo, ko se ni bil Miha za poganjača? Ujeti ga, se mu pa kljub vsemu prizadevanju ni hotelo posrečiti. Svoj sum je zaupal Lojze tudi plansarici Katri. S to sta nekega večera izumili načrt, kako ujeti Miho. Majarju je ta načrt ugajal tako, da se je najmanj četrte ure tolkel s svojimi koščenimi rokami po kolenih in se skodoželjno krohotal.

Nekaj dni sem se je mudil na planini nek mestni gospod. Bil je profesor in plansarji so ga gledali z nekakim pomilovanjem.

lovcem in Trstom je skrajšana za 115 km, ona iz Beljaka pa za 82 km. To novo progo je otvoril minulo nedeljo železniški minister pl. Derschatta sam, ki se je pripeljal z Dunaja že ob osmih zjutraj.

S Kranjskega je pripeljal posebni vlak udeležence ob 9:36 zjutraj. Med vsemi nas je bilo le kakih 10 Slovencev. Prispevši v Beljak, je bil okrog 10. ure pripravljen v slovesno okrašenih kolodvorskih prostorih za jutrek. Beljak je bil v zastavah, tudi s cerkvenega stolpa, ki je last mesta, je plapolala frankfurtarica.

Otvoritveni vlak se je odpeljal z beljaškega kolodvora ob 11. uri 20 minut z železniskim ministrom dr. Derschatto in slavnostnimi gosti, med drugimi smo opazili zastopnika deželne vlade kranjske, vladnega svetnika viteza pl. Laschana, zastopnika deželnega odbora kranjskega, deželnega odbornika Petra Grassellija, divizionarja pl. Dillmanna z zastopnikom orožništva, okrajnega glavarja radovljiškega, pl. Detelo, z okrajnim zdravnikom dr. Jelovškom. Državnih poslancev je bilo zelo malo. Izmed Slovencev sta došla le dr. A. Ferjančič in Fr. Šuklje. Koroško deželno vlado je zastopal deželni predsednik baron Hein, deželni odbor pa deželni glavar grof Goess. Nemški deželni poslanci koroški so bili častno zastopani, samo edinega slovenskega poslanca Frana Grafenauerja ni bilo. Izmed koroških Slovencev smo opazili samo tajnika družbe sv. Mohorja, Rozmána, z nekaterimi duhovniki iz Celovca. Med tem se je zbralo na peronu in pri kolodvoru nekaj sto ljudi in neko nemško pevsko društvo. Ko je vlak odhajal, je bilo vse tiho, le semtertja si slišal kak »heil«.

Vsa nova proga teče izključno po slovenskem ozemlju. Koj, ko smo se odpeljali z južnega kolodvora proti državnemu, smo opazili na Kernovi pivovarni par velikih frankfurtaric. Kern ponuja svoje pivo tudi po Gorenjskem. Dolžnost Gorenjcev bodi, da odslej naprej izvajajo iz tega svoje dolžne posledice. Naj pa Kern še frankfurtarskim grlom prodaja svoje blago, narodne

Tak človek je gotovo vreden pomilovanja, ki ves dan leta za travami in cveticami. Posebno je iskal gob in ravno najstrupenejše so mu bile najljubše. Teh je iskal posebno skrbno in jih sušil na solncu. Majar mu je za dobro plačilo prepustil svojo izbo. — Za danes opoldne je napovedala Katra gobovo juho. Ovčar je prinesel sinoči polno lepih gob s paše.

Miha se je veselil že vse dopoldne kosila. Če je bilo kaj posebnega, izkušal je, da je prišel vselej par minut prej k mizi, da je, predno so drugi prišli in pred molitvijo, zajel nekaj žlic iz kadeče se sklede. Res se mu je posrečilo, da je prišel pred drugimi k gobovi juhi. Nobenega ni bilo tu, še Katre ne pri ognjišču. Njo je slišal tam zraven v shrambi za mleko ropotati s posodo. Miha ni dolgo vlek el juhinega duha vase, ampak hitro zagrabil žlico in jedel, kakor hitro je mogel.

Sedaj pridejo tudi drugi polagoma v koč. Miha čemerno odloži žlico in vstane k molitvi. Komaj pa izreko »amen«, ko pridere Katra z povzdignjenimi rokami iz čumnate.

«Jezus! Marija! Jožef!» zavpije planšarica, vidno prestrašena. «Ničte naj se ne dotakne

Gorenjce pa naj pusti pri miru. Ko so nam frankfurtarice izginile izpred oči, smo vedeli, da smo na slovenski zemlji. Nek nemški žurnalst je napravil duhovito opazko: «Jetzt kommen wir nach Russland!»

Do prve postaje Bekstanz-Finkenstejn potrebuje vlak 18 minut. Tu vidimo že dvojezične napise na kolodvorski postaji. Na kolodvoru čakajo vlak šolska mladina, gasilno društvo in gradbeno vodstvo. Župan Wiltsch pozdravlja ministra. Kmalu po odhodu vlaka zapazimo prvi slovenski napis: Lorenc Urschitz, žnidar, na čegar hiši visita dve slovenski zastavi. Odtod naprej čujemo prve »živio«-klice in zapazimo pogosteje slovenske zastave.

Ob 11:49 zapiska vlak in se ustavi na drugi postaji Blače-Faak. Topiči pokajo. Nekaj »heil«-klicev nam zadoni na uho. Župan Gailer govori. Vas Blače leži precej južno od vasi ob jezeru z istim imenom. Krasen je pogled v skalovje gore Jepe (2144 m). Severno od vasi pa sega lep gozdnat polotok v jezero. Proti Blačam obrnjen leži hotel Schwelle, ki je sedaj sedež sūdmarske podružnice.

Čez 9 minut dospemo na postajo Ledenice-Ledenitz. Sredi proge stoji velikansk slavolok z napisom: «Hoch die Förderer der Karawankenbahn.» Dala ga je postaviti ondotna občina, v koje imenu pozdravi ministra župan Arneitz. Ta kraj ima zelo lepe gozdne izprehode, na razgled »Petelin« se lahko dospe v eni uri, ravnatoko v Rož. Ne daleč odtod zapazimo umetni most, katerega je zgradila tvrdka Weiß iz Gradca. Vlak sopiha navzgor in se vije tik ob vznožju Karavank k postaji Področčica-Rosenbach, kjer je bilo zbranega dokaj ljudstva. Ko se je vlak ustavil, so zaorili tu mogočni »živio«-klici, da niso Nemci in nemčurji mogli prav nič priti do veljave s svojim heil. Na peronu stoje občinski zastop šentakobski, na čelu mu vrli narodni župan, g. Kobentar, šentjakobski ognjegasci in šentjakobsko slovensko pevsko društvo. Da bi Nemci paralizirali slovenski nastop, so naročili nemško

juhe! V naglici in pomotoma sem zrezala vmes profesorjeve strupene gobe. O, kak strah! Kot bi jo noge ne držale, sede na klop pri ognjišču. Poslov ni imel še nobeden časa, da bi bil prejel žlico. — «Kaj imaš?» zajecelja Miha naenkrat ves bled. — «Strupene gobe so v juhi!» pritrdi majar Lojze. «Hvala Bogu, da je še ni nobeden poskusil!»

«Jaz sem pa malo že jedel!» zastoka Miha in mrzel pot mu stopi na čelo. — «Potem si pa izgubljen!» reče hladnokrvno ovčar.

Ženske pa postanejo vse razburjene... «Dajte mu kaj piti!» reče ena. — «V posteljo mora! Politi se mora!» pravi druga. — «Po gospoda! Po gospoda!» kriči tretja.

Miha s težavo vstane od mize. Zdelo se mu je, da mora najprvo v posteljo. Počasi gre k durim, ki peljejo tja, kjer sta imela ležišče z ovčarjem. Ležala sta na senu in za odejo imela platneno rjuho in volnat koc. Drugi gredo za njim.

Tresoč se po vsem telesu, zleze Miha pod odejo. Misli je, če bo legel, bo precej umrl. «Ima me! Ima me!» zdihuje. «Za čutim trup!» — «Vzemi hitro olja!» pride ena dekel s

pevsko društvo iz — Vrbe ob Vrbskem jezeru in znanega skladatelja slovenskega renegata Tomaža Koschata. To društvo je imelo pri sprejemu tudi glavno besedo. V pozdrav je zapelo pesem «Vom Karst bis an die Gletscherwand tönt deutsches Lied». Če je bila ta pesem umestna pri otvoritvi železnice, ne maramo raziskovati, a ne rekli bi nič, ako bi se vsaj le po pelo! Ministra Derschatto je tu v imenu dežele pozdravil deželni glavar grof Gočs. V svojem govoru je naglašal veliko važnost nove železnice, se zahvaljeval vladarju, vladi, državnim in deželnim poslancem, da se je omogočila zgradba te železniške proge in končal z zagotovitom udanosti cesarju in njegovi vladarski hiši. Nemci, zbrani okrog govornika, so klicali »heil«, na desni strani perona in na griču ob progi so pa grmeli glasni živio-klici. Nemški fanatiki so bili seveda vzpričo tega silno razjarjeni in ko je neki dostojanstvenik — seveda koroški — opazil, da kliče »živio« tudi poslanec dr. Ferjančič in drugi poleg njega stoječi Slovenci, je skripaje z zobmi zagodrnjal »bubenhaftes Benehmen.« Da, da, kdor tako govori, se obnaša — »bubenhaft!« Najbolj je Nemce jezil slavolok, postavljen na griču nasproti kolodvoru: dva visoka mlaja, s katerih so vihrale velike slovenske zastave, sta bila spojena s približno 3 m dolgo in 1 m široko slovensko trobojnico, na kateri so bili z daleč vidljivimi črkami zapisani dr. Tomanovi verzi:

«Da smo tudi mi Slovani,
da slovensk' je Korotan,
narod naš dokaze hrani!»

Pod slovensko trobojnico je bila zbrana množica ljudstva, ki je imela v rokah slovenske zastavice. Nemške zagrizence je to tako silno bodlo, da je nekdo iz bližine znanega voditelja koroških kršč. socialcev Walcherja dal duška svojemu gnevu s psokami »Windische« i. t. d. Slovenci, slučajno se v istem kupeju vozeči gosti so moža krepko zavrtili, očitajoč mu netaknost in neomiko, češ, da Slovenci pri otvoritvi proge Trst-Jesenice niso nikogar zalili, še manj pa inzultirali. «Wir Wilde sind doch noch bess're Leut!» Na po-

polno žlico olja. Miha ga hitro požre. — «Po gospoda! Po gospoda!» vpije svinjska dekla. «Prosim te, Miha, obudi hitro popoln kes, sicer bo slabo záte. Sicer te vzame oni z rogmi!» Miha premika ustnice. «Ali naj ti pomagam sprašati vest?» reče Katra. — «Se eno žlico olja!» stoka Miha, ki so mu od strahu kar oči stopile iz obraza. Hitro mu ga dajo. — «Zakaj pa moraš biti vedno prvi pri skledi!» mu očita Lojze. — «Najpametneje bo, če hitro napraviš testament!» reče ovčar. «Jaz sem ti bil vedno dober tovariš. Náme se le spomni! Zapusti mi svojo novo praznično obleko. Kajne, Miha? Saj je ne boš več rabil!»

Miha se zvija na ležišču in jezno pljuno proti ovčarju. «Nič ne zapustim!» zarjove. «Tebi že celo ne, ti levi razbojnik, ti!» — «Miha, prosim te, ne kolni!» zdihuje svinjska dekla. «V par minutah si lahko že mrtev!» — «Bog, saj čutim, saj čutim!» se stiska Miha na ležišču. — «Svoj denar zapusti za dobre namene!» opominja ga Katra. — «Pobožna ustanova bo najboljša in štiftana masa za tvojo ubogo dušo!» — «Nič ne zapustim!» zavpije Miha na vso moč. — «Pustite ga zdaj v miru! Saj ga boste čisto zmešali.

zdrav grofa Gočsa je odgovoril minister Derschatta, ki je takisto v svojem govoru poudarjal veliki pomen nove železnice v gospodarskem in komercialnem oziru. Na to je krški škof dr. Kahn ob asistenci šest duhovnikov blagoslovil železnico in novo lokomotivo, ki je bila zelo lično okrašena. Med ceremonijo je ubrano pelo šentjakobsko pevsko društvo, seveda — slovensko. Pred odhodom vlaka je minister ogovoril šentjakobskega župana Kobentarja. Nato se je vlak odpeljal proti Jesenicam. Vožnja skozi predor je trajala točno 12 minut. Ob izhodu iz predora na Hrušici se je minister Derschatta dal fotografirati. Na Jesenicah je Derschatto pozdravil deželni glavar Oton pl. Detela. Otvoritveni vlak se je nato po kratkem odmoru vrnil skozi predor.

Konec prih.

Obrtna nadaljevalna šola pa obrtni stan.

Trezno in premišljeno sem zasledoval članke, tičoče se «Obrtne nadaljevalne šole pa — naši obrtniki», in čutilim se poklicanega, da avtorju, ki mi je popolnoma neznan, kot obrtnik dam nekaj pojasnil, ne da bi hotel s tem reagirati na njegovo osebo.

Ne bodem se bavil z vprašanjem, koliko utegne samostojnemu obrtniku koristiti ali škodovati, če se vrši pouk v obrtno-nadaljevalnih šolah zvečer ali pa ponoči. Baviti se pa hočem, v katerih urah se doseže pri pouku več uspeha.

Po mojem mnenju se pošilja obrtne vajence radi tega v šolo, da se izobrazijo v čitanju, pisanju, risanju, obrtnem računstvu in knjigovodstvu in da postanejo s tem izobrazeni in zavedni obrtniki, ne pa radi tega, da bi učni mojstri imeli direktno od vajencev kaj dobička.

Obrtna nadaljevalna šola je torej namenjena vajencem v izobrazbo in obrtni stan, oziroma rokodelstvo ne propada vsled tega, ker najnovejše opremljeni stroji prodirajo čim dalje v svet, kakor trdi člankar, marveč radi

tega, ker niso rokodelci današnjim razmeram in zahtevam primerno izobrazeni, bodisi strokovno, kakor tudi v računstvu in knjigovodstvu. Siromak je dandanes dotični obrtnik, ki ne zna čitati, pisati in obrtnega računstva, kakor tudi tisti, ki smatra v svoji stroki stroje za najhujšega konkurenta.

Če bi dandanes krojač ali čevljar šival hlače ali čevlje vse z roko, ne bi zaslužil slane kropa. In obrtniku se je treba živeti v sedanje razmere in če to ne stori, ostane nazadnjak pri svojem obrtu kakor tudi v svetovnem naziranju. Da pa ni mogoče vse starejše obrtnike privedi do tega, treba je začeti pri mladini in radi tega se mora polagati največjo važnost in potrebo obrtnih nadaljevalnih šol, ki služijo v izobrazbo rokodelskemu naraščanju. Res je, da obrtne nadaljevalne šole na Kranjskem nimajo dokazati toliko uspehov, kot v drugih deželah. Vzrok temu se pa ne sme iskati v šoli sami, marveč pri vajencih, ki brez neobhodno potrebne predizobrazbe pridejo v obrtno-nadaljevalno šolo. Veliko obrtnih vajencev je, ki še vseh črk ne poznajo, o čitanju in pisanju niti govora ni. Mnogo je pa tudi staršev, ki so mnenja, če se ne bode dečko dobro učil, da bi postal «gospod», se bode pa šel učiti rokodelstva, kakor da bi za rokodelstvo bil dober vsak tepec. Rokodelec ali obrtnik mora imeti dandanes ravno tisto izobrazbo za svoj poklic, kot jo mora imeti «gospod» ali pa trgovec, uradnik in odvetnik. Če nima v svoji stroki potrebne izobrazbe, ne more nikakor s svojimi tekmeci tekmovati. Da pa nimajo obrtne nadaljevalne šole takih uspehov, kot bi se jih želeli, je pa iskati vzroka v tem, da se vsi sloji rokodelstva učijo po enem kopitu. Naravno je pa, da se pouk, ki ga rabi mizar, razlikuje od pouka, ki ga rabi čevljar ali pa ključar.

Obrtne nadaljevalne šole na Kranjskem bi imele le tedaj dokazati pravi uspeh, če bi se pouk vršil po strokah in za stroko. Prvo in drugo leto učne dobe bi se moral vršiti pouk le v čitanju in pisanju, tretje in četrto leto pa le po strokah v strokovnem risanju, obrtnem računstvu in knjigovodstvu.

Pojdite ven! spravilja Lojze posle od ležišča. «Bom videl, če se dá Mihi še kaj pomagati!»

Ko pride Katra z drugimi posli zopet k ognjišču, reče: «Tu ni treba duhovniká! Miha je popolnoma zdrav. Sedaj pa sedite in pojejte juho! Med tem časom se je ravno ohladila!» — «Kaj pa strupene gobe?» reče nezaupljivo ovčar. — «Saj vse skupaj ni nič res!» pravi Katra. «Mihi se je enkrat kaj takega prileglo! Boste že zvedeli, zakaj!» — Posli hočejo bučiti v smeh. «Pst» posvari Katra.

Med tem je sedel majar na ležišče k Mihi. «Ali res misliš, da je proč z meno?» vpraša Miha boječe. — «Hm, kako pa ti je?» pozveduje majar. — «Slabo kot psu!» stoka Miha in si s kocem briše pot s čela. — «To je slabo znamenje!» reče majar. «To te lahko kar hitro konča!» — «Sveta mati Ana!» toži Miha. «Saj čutim! Saj že čutim! Ko bi se le mogel spovedati. Grehi! Smrtni grehi!» — «Aha, te vest teží!» pravi majar nekako skodeželjno. «Si morebiti koga ubil?» — «Tega ne!» odvrne Miha. — «Si kaj ukradel?» vprašuje majar kakor kak spovednik. — «Miha!» pravi majar. «Sprasaj si vest! Če

si morebiti vseeno kaj vzel in če tajiš ob svoji smrtni uri, pekel se boš na vekomaj v razbeljenem peklenskem kotlu» — «Prosim te, nehaj!» prosi Miha. — «In če se bo hudič iztegoval po tebi s svojimi ognjenimi kremplji . . .» nadaljuje majar.

Miha je trepetal pod kocem. «Prosim te, molči!» je cvilil. «Saj hočem obžalovati to, tebi povem. Pa ne izdaj me! Gor na odru pri steni, pod senom . . . trije siri in štiri hlebci masla!» — «In putra nič?» vprašuje majar. — «Putra nič!» saha Miha. — «Miha, če te bo potem stara mati hudičeva pomočila v banjo z razbeljeno smolo in žveplom . . .» — «Eno struco,» pripozna Miha. — «In če te bodo na raznju pekli . . .» nadaljuje neusmiljeno majar. — «Dve struci putra!» zastoka Miha. — «In te na obh nogah podkovali z razbeljenimi podkvami . . .» — «Tri struce!» zakriči Miha in omahne utrujen na ležišče. «Gotovo nič več! Pri moji ubogi duši!»

V tem trenutku pride Katra z velikim loncem, v katerem je bila neka temna tekočina. «Miha, pij!» reče. «To ti morebiti pomaga zopet na noge! Čaj obudi celo mrtve!

Člankar je mnenja, da, če se vrši pouk zvečer, da je pouk lažji in v posebnem interesu vajencev, zlasti če se vzame v poštev težje obrti, pri katerih je treba ves dan res v strajne napornosti, tedaj je priporočljivo s človeškega stališča, da se mlad človek po težkem delu vsede v šolsko klop, kjer lahko pazljivo poslušá šolski pouk, ki mu je namenjen. Radoveden sem le, bi li neznan mi člankar, ves izmučen, poleg tega pa še lačen in počitka potreben z zanimanjem zasledoval kakemu šolskemu pouku. Prepričan sem, da ne, ker mu ne bi dopuščale fizične moči in ker je neobhodno potrebno vsakemu, da čil, čvrst, izpočit in z veseljem zasleduje šolskemu pouku in kot tak mora zasledovati pouku tudi obrtni naraščaj.

Dalje povdarja člankar, da v zraku ležečih gradov v obliki idealnih uspehov takih (obrotno-nadaljevalnih) šol ne smemo iskati, ker je to brezmiselno, zlasti v manjših krajih. Dovolj je, če se vajenci nauče in ne pozabijo najpotrebnejših stvari, ki jih rabijo potem v vsakdanjem življenju. Tako obrtnik naj ostane še nadalje brez idealnih uspehov, brez neobhodno potrebne strokovne izobrazbe in brez samostojnega mišljenja in brez svetovnega naziranja. Zadostuje naj, da zna za silo podpisati svoje ime in izračunati koliko je 1×1 . Priznati moram, da so to slabi nazori, da se s takim nazorom ne želi obrtništvo nobene boljše bodočnosti in da če obrtništvo ostane na tem vrhuncu izobrazbe, mora popolnoma propasti in ni več upanja, da bi se kdaj srednji, to je obrtni stan, dvignil do tistega ugleda in veljave, ki ga zasluži in ki ga je vreden.

Glede obrtne nadaljevalne šole v Kranju, kakor glede učnega časa in glede pouka navajam še sledeče. Lansko leto je obiskovalo to šolo 99 vajencev, med tem jih spada trgovskemu poklicu 23 in ni dvoma, da bi se število tekočega leta skrčilo, marveč je pričakovati le še večje število trgovskih kakor tudi obrtnih vajencev. Ali ne bi morda kazalo, da bi se ta šola preosnovala in ločila v trgovsko in pa v obrtno-nadaljevalno šolo. V

Encijanove korenine, arnika, kamelice, živinska sol in borovnice . . . to ti bo že izgnalo strup!»

Miha ubogljivo posreblje tekočino. Potem se iztegne po ležišču in kmalu trdno zaspi. Ali je to storil prestani strah, čaj ali omehčana vest — zbudil se je šele drugo jutro, ko je že solnce sijalo. Bil je sicer slaboten — tako hudo se je potil po Katrinem čaju, — drugič pa se je čutil popolnoma zdravega.

Ovčar, s katerim sta skupaj spala, si je obuval ravno težke, podkovane čevlje. «Človek nima sreče!» je godrnjal. «Tako sem se že veselil na tvojo praznično obleko!» Miha mu nemo in zaničljivo pokaže hrbet.

Mihovo skrivališče je našel majar še tisto popoldne in je izpraznil. Vse se je natančno ujemalo. Odslej mu ni nikoli več nič zmanjkalo.

Miha je seveda zvedel, kako je bilo z ono gobovo juho. Premagal je jezo in se udinjal naslednje poletje zopet na Rovtarjevo planino. Po njegovi dolgoletni skušnjaji je bila tam gori še vedno najboljša in najmastnejša hrana.

Kranju je dobro cvetoča trgovina in so več ali manje vsi trgovci dobro situirani, torej bi lahko s primernimi prispevki vzdrževali svojo lastno trgovsko šolo po vzgledu gremijalne šole v Ljubljani. Zlasti ker je lahko dobiti sedaj, ko je gimnazija v Kranju, za predavanje in pouk dovolj sposobnih in spretnih moči. To bi bilo za trgovce, kakor tudi za trgovski naraščaj velevažnega pomena.

Glede preosnove obrtne nadaljevalne šole bi pa bilo priporočati, da bi se tretje in četrto leto učne dobe za čevljarje in krojače, ki jih je 25—30, za mizarje, kovače, kleparje, kolarje, sedlarje, slikarje, jermenarje in ključarje, ki bi jih bilo približno 70—80, priredil poseben oddelek, v katerem bi se poleg obrtnega računstva in knjigovodstva poučevala strokovno risanje in slovenskega dopisovanja (korespondence).

Taka preosnova obrtne nadaljevalne šole bi tudi v manjših krajih dosegla idealnih uspehov in vajenci bi se faktično naučili najpotrebnejših stvari, ki jih rabijo potem v svojem poklicu in vsakdanjem življenju. Glede učnega časa pa ne ugovarjamo, da je morda najprimernejši v četrtek dopoldan, ko v res-

to radi tega, ker nam primanjkuje izobrazjenih obrtnikov in ker nimamo stanovske zavednosti. Vse to je pa mogoče pridobiti le tedaj, če si vajenec pridobi v svoji mladosti potrebno izobrazbo.

Odboru obrtne nadaljevalne šole je pa toplo priporočati, da posveti ravno obrtnim vajencem največjo pozornost glede pouka, kakor tudi glede splošne izobrazbe.

Mladini je treba vcepiti v srce, da mu je vsega tega neobhodno potrebno in da bo, ko postane samostojen obrtnik, vzgleden član človeške družbe. **Eng. Franchetti.**

Trgovski dom in trgovski nastavljeni.

Prejeli smo in priobčujemo:

Pred nekaj časom se je začela velika akcija za takozvani trgovski dom. Apelira se na trgovce in nastavljenca, da naj se spominjajo in prispevajo fondu za ta dom. Ker se tedaj pozivlja nas vse trgovskega stanu, in ker je ta nova akcija velikega pomena za trgovce, posebno pa za trgovske nastavljenca, je naša dolžnost, da se nekoliko bavimo z njo. Staviti se hoče reprezentacijsko stavbo,

vila dva novo idejo na program, to je trgovski dom. Rodila se je v glavi prvega, ki je v slovenski javnosti po nepotrebnem diskreditiran in bi zopet rad dobil kredit, in drugi, ki bi morda rad postal kaki «derehtar», jo neguje. Začelo se je biti na veliki reklamni boben za trgovski dom, hoče se odvrniti vso pozornost. vsi prispevki od nepotrebnega podpornega zaklada.

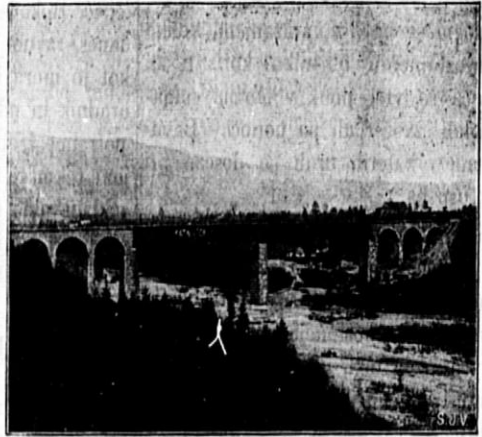
Jasno je, da teh gojiteljev ideje trgovskega doma ni vodila in ne vodi želja, sveti namen. koristiti bodočnosti trgovstva in trgovskega nastavljenca, ampak zasledujejo se le osebni interesi dobičkaželjnih in častihlepnih glav. In ker ne bomo imeli zavetišča v trgovskem domu, se tudi ne moremo in ne smemo zavzeti za to idejo, pač pa jo moramo odločno obsojati, moramo zahtevati, da se opusti in se nabirajo prispevki le za podporni sklad.

Za trgovski dom ni potrebe, ne denarja, se tudi ne da toliko nasehtati, zatoj proč s to idejo in obrača naj se pozornost na podporni sklad za onemogle člane trgovskega društva Merkur.

Stanovski tovariši! Naša marljivost, naše zdravje, naša kri se drži krvavo zasluženih beličev, zato jih spoštujemo, ne trosimo jih za ničvredne ideje, pač pa jih obrnimo v svojo korist. Obračamo se do vas in vas opozarjamo, sotrpini, čedno oblečeni ali na

Postaja Bistrica v Rožu.

Viadukt pri Bistrici v Rožu.

nici obrtnik težko pogreša svojega vajenca, odgovarjati pa moram, kakor sem že omenil, da večerni pouki niso v nikakem oziru priporočljivi, ter se strinjam, da bi se pouk vršil od 5. do 7. ure zvečer.

Obrtniku, ki mu je ležeče na tem, da se vajenec res izobrazí, ne bo in tudi ne sme s človeškega stališča kratiti vajencu časa in prilike do izobrazbe in uverjen sem, da bode vajenec, ki smatra strokovno izobrazbo za svoj poklic nekaj vzvišenega, bode drugi dan s tem večjim veseljem poprijel za delo in skušal nadomestiti eno ali dve ure prejšnjega dne zamujenega dela.

Vajencu je pa treba vcepiti v glavo, da če hoče biti dober pomočnik in strokovno izobrazjen samostojen obrtnik, se mora učiti, učiti in zopet učiti.

Mnenje, da naj mojster obdrži vajenca doma potem, ko je dovršil z dobrim uspehom drugi tečaj, je napačno, kajti mladina se naj uči in se mora učiti. Noben drug stan ne potrebuje v svoji sredi tako nujno izobrazjenih ljudi, kakor obrtniki. Obrtni stan na Kranjskem je v vsakem oziru najslabši. Nima govornikov in nima potrebnih moči, da bi znali v svoji stroki pisati strokovne članke in nima raditega tudi nikjer svojih zastopnikov, da bi zastopali interese obrtnega stanu. Glede organizacije smo najslabši v celi Avstriji in

celo na 3 nadstropja, pod streho se hoče spraviti tretji dom v Ljubljani: trgovski dom.

Za ta fond se berači povsod, celo pri Nemcih in se povdarja, da je «slovensche Kaufmannschaft» z veseljem pozdravila idejo trgovskega doma. Mi nimamo nič proti temu, ako se berači po svetu, nič, ako je pozdravila «slovensche Kaufmannschaft» to idejo, pač pa moramo povedati javnosti, da ta «slovensche Kaufmannschaft» ne reprezentira niti pet glav, ki bi vedele, za kaj se gre, in ki bi bile iz prepričanja za trgovski dom. Trgovski nastavljeni so pa sploh proti temu domu, kar je popolnoma prav, ker cela akcija kaže, da se hoče porabiti in izkoriščati za to podjetje trgovstvo in nastavljenca, kateri pa ne bodo imeli ne koristi, ne besede, ako bi kdaj stal trgovski dom. Kaj bo koristil dom trgovcu v postranskih krajih, kaj nastavljenca, ki naj se sedaj trudi za ta dom. Ako je imel nesrečo, se postaral in izgubil svoje delavne moči, je postal takorekoč berač, se ne bo smel zateči v trgovski dom in iskati tam pomoči in podpore, ker: za falirane trgovce in krepane komije ne bo prostora v trgovskem domu.

Pred nekaj leti se je sprožila ideja, si ustanoviti podporni sklad za onemogle člane slovenskega trgovskega društva Merkur. Z velikim veseljem so pozdravili to idejo ne samo trgovski nastavljeni, ampak tudi trgovci, saj bi ta sklad postal časoma velikega pomena za oba. Delalo in agitiralo se je zanj z vso vnemo. Ščasoma pa je postalo mirno, ta podporni sklad se je skoro pozabil, celo izginil (!). Postaral se je revež, ni več modern, treba kaj novega, in zato sta spr-

slabšem, ko najzadnji delavec, glejte v svojo bodočnost! Videli bode, da je žalostna. Naša delavna moč se dan zadnevom manjša, zaslužek je vedno slabši in negotov, draginja vedno večja in pri vsem tem je treba hraniti za stara leta. Pa kaj in kako!? Preti nam bolezen, nesreča, brezposelnost, in za te slučaje naj služi podporni sklad, za te slučaje naj bi bil pomoč in zavetišče, vrata, na koje se lahko potrka za pomoč in podporo.

Res je, da bo stopil morda v veljavo zakon o starostnem zavarovanju, ali s tem še nismo iz vode. Opozarjamo in povdarjamo, da država in vlada, ki je od sedaj poznala trgovca in trgovskega nastavljenca le, kadar je moral plačati davek, ali obleči vojaško sukno, ni štivila našega stanu, ni videla naših žalostnih razmer in boja za obstanek, pač pa izžema industrijo in trgovino do zadnje kaplje krvi, tudi sedaj nam ne ponuja nič dobrega. Ta zakon je najslabše skrpučalo, gnilo jabolko, ter se norčuje takorekoč iz naših razmer. Spomniti se je le na 40 (!!) službenih let nastavljenca, katerih skoro 50% umrje za jetiko, ker večinoma 14—16 ur na dan delajo, in pa na državni prispevek 100.000 K, ki še za plače direktorjev ne bo zadostoval.

Zategadelj je vedno potrebno, da nabiramo za podporni sklad, kateri je siguren, in ne za to, kar je v megleni bodočnosti, nad čemur lahko zapoje boben in zavlada sekvester. Našega podpornega zaklada ne bodo zarubili, ne djali na sekvester, torej je le ta vreden naših prispevkov. Od podpornega zaklada bode mo imeli enkrat korist, med tem

ko ne bomo mogli mi, ne naši nasledniki gledati zidovja trgovskega doma.

Mi zahtevamo, da se stekajo vsi prispevki za trgovski sklad, se zanj agitira in opusti ideja vsakega drugega fonda. To je zahteva prevdarnih trgovcev in nastavljenecv, ki ne poznajo ne osebnih interesov, ne častihlepnosti. To bodi tudi zahteva vseh stanovskih tovaršev in vas pozivljamo, da se pridružite našim zahtevam, da se spominjate podpornega sklada za onemogle, da delate v svojo in svojih sotrpinov bodočnost. Pristopajte pa tudi k slovenskemu trgovskemu društvu, bodisi v Ljubljani ali v Celju, da bomo vsi združeni!!!

Pozivljamo vas, da predmetov, ki se sedaj prodajajo v prid nepotrebnega trgovskega doma, tako dolgo ne prodajate, ampak odsvetujete nakup, dokler se prispevki ne stekajo v podporni sklad. Upoštevajte naš poziv, držite se ga, v naših rokah je moč, mora se upoštevati naša volja; ne dajmo se

Korupcija pri alpskih železnicah ali ka-li?

Nek F. pl. Weber je pisal odboru «Nemško-nacionalnega društva za Avstrijo», katerega načelnik je znani poslanec K. H. Wolf. Ti dve odprti dopisnici: 1. «Javljam Vam svoj odstop, ker bi bilo izpod moje časti, biti član društva, katero tiho trpi dogodka pri zgradbi alpskih železnic in katerega posamični člani niso družega, nego lovci mandatov, kateri s praznimi frazami polnijo ljudstvu glave.»

Na to odprto karto se ni društvo niti ganilo. F. pl. Weber je poslal teden kasneje nastopno odprto karto odboru: «Usojam se javiti Vam, da sem izstopil in Vas prijazno prosim, da me ne nadlegujete več s pošiljati tiskovin, ker bi bilo izpod moje časti stati v zvezi z društvom, katero trpi svinderije in sleparstva samo zato, ker

Jeseniške novice.

— Občinsko odborništvo je odlozil jeseniški podžupan Komavi radi osebnih preprirov. Na njegovo mesto pride namestnik Jakob Vovk.

— Zopet lažejo. Zadnjič smo klerikalni stranki odkritosrečno povedali, da bomo vse klerikalne predloge v občinskem odboru odklanjali, če se bodo zlorabljali v strankarske namene, kakor se je to zgodilo s socialnim odsekom. Toraj le pod takim pogojem, ne pa brez vzroka, kakor je poročal v soboto znani lažnivi dopisnik «Slovenca», ki je slučajno tudi član občinskega odbora. Tako premišljeno hujskanje ljudstva se pač ne strinja z nauki Kristusovimi.

— Socialni odsek je — zaspal. Z velikanskim ropotom je spravila klerikalna stranka na dan predlog o izvolitvi socialnega odseka. Veliko govorjenja je vzbudil v občini. Gospod Pongratz je vložil rekurz, a ga je po znani seji, kjer je napravil odbornik Zabukovec županu dolgovozno pridigo, zopet preklical ter tudi naznanil svoj izstop iz odseka. Ko so klerikalci uvideli, da celo njihovi pristasi nastopajo proti odseku, kakor n. pr. Rozman in drugi, so se lepo skrčili in poskrili in danes spi socialni odsek spanje pravičnega. Napraviti so mislili velikansko reklamo za svojo bisago, ki pa se jim je tako sijajno posrečila, da se načelnik odseka niti ne upa sklicati seje. Lahko je hujskati delavstvo, toda za delavstvo res kaj storiti, je pa že dokaj težje, gospod Zabukovec!

— Nov lavorikov venec si je spletel župnik Zabukovec s svojim netotesanim postopanjem pri pogrebu železniškega uslužbenca Prosenca. Kakor puran, je bežal pred rdečim trakom na vencu in imenitni Kristusov naslednik je imel dovolj trdo srce, da ga ni ganila solza osirotele žene in hčere, da bi bil spremil ponesrečenca k zadnjemu počitku. Ljudstvo in osobito železničarji, zapomnite si to brezsrčno postopanje katoliškega duhovnika!

— Pogreb umrlega Jakoba Jansa, posestnika in lesnega trgovca na Dovjem, je bil mnogobrojno obiskan, v znak, kako priljubljen je bil mož v celi okolici. Pogreba so se udeležila vsa okoliška slovenska društva, med njimi jeseniški Sokol, ki mu je tudi zapel nagrobnico. Naj v miru počiva vrli narodni mož!

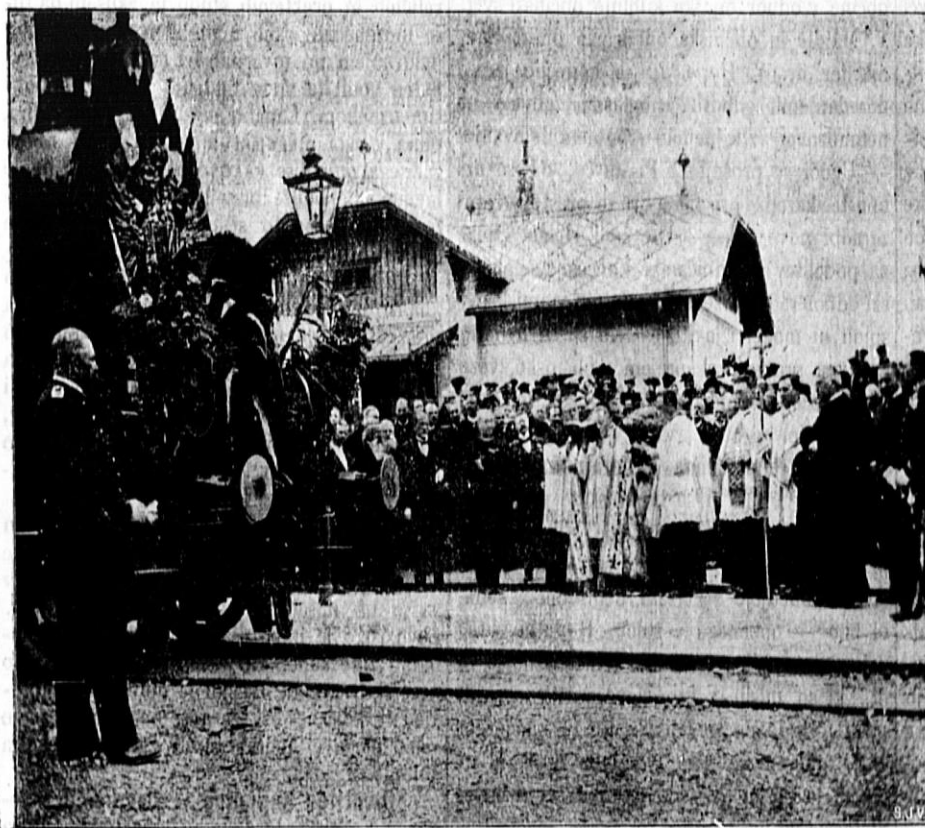
— Na Koroški Beli ima gasilno društvo dvojezično društveno stampiljo. Človeku se kar mило stori, ko čita pri slovenskem društvu v popolnoma slovenskem kraju «Freiwillige Feuerwehr». In potem naj zahtevamo od vlade, da respektira naš materin jezik!?

— So že začeli. Kdor je videl jeseniški novi kolodvor, je takoj uvidel, da je vse premajhno in da bo treba v par letih na vseh koncih in krajih popravljati in razširjati. Sedaj bodo razširili restavracijo, ki je zlasti za zimski čas popolnoma nezadostna. Prizidali bodo v ozadju za nekaj metrov. Ne bo dolgo in čuli bomo, da se razširja skladišče in železniški tir.

— Šolski pouk na naši šoli se začne, kakor že omenjeno, v pondeljek 8. t. m.

— Nemštvo, ki je imelo svoj centum pri gradbenem vodstvu se je začelo poslavljati z Jesenic. Pred kratkim je odšel inženier Maks, ki je bil duša tukajšnjega nemškega gibanja. Delal je na tihem, a vztrajno, drugače pa je bil inteligenten mož, ki je imel več v mezinu, kakor imata nemška izzivača stari in mladi Querch v glavi, ki pa še vedno strahita po Jesenicah.

— Šolsko vprašanje je prišlo sedaj z dnevnega reda. Vlada čaka in občina čaka, nemška šola se bo pa lepo polnila. Treba bo že narediti enkrat nekaj odločnega!

Škof dr. J. Kahn blagoslavlja otvoritveni vlak na postaji Področčica.

izkoriščati v zasebne interese koristolovcev in častihlepnežev.

Prepričani smo, da bode vzbudil naš stvaren in po razmerah utemeljen članek veliko jezo gotovih oseb, podrezali smo v gnezdo, kjer se vale osebne koristi. Morda udarijo kot razjarjen Zevs z največjim batom po nas. Ali ne dajte se prevariti od sladkih besed in obljub ter zveličarjev, ki bodo sicer obetali rožno bodočnost, zlate dohodke iz trgovskega doma, katerih pa v resnici ne bo. Izkušnje imamo dovolj, da je sploh neumljivo, ako se najdejo še ljudje, ki se ogrevajo za tretji dom v Ljubljani, kjer sta že dva preveč. Ljubljana ni kraj za domove, ni pa tudi denarja. Za zidanje je treba denarja in mora imeti društvo, ki si hoče postaviti dom, samo denar, ako hoče obdržati dom v svoji lasti. Si sposojevati ali druge pripustiti kot solastnike, jim dati besedo, je neumno, ker naložijo se le dolžnosti, se odstopi takorekoč lastninska pravica, s tem upliv, katerega dobe kapitalisti.

Res obstojajo druge trgovski domovi, ali vzdržujejo jih navadno korporacije z malim številom interesentov, pa velikim kapitalom. Tega pa pri nas ni, ni potrebe in zato proč s trgovskim domom, na dan podporni zaklad!

Kdor nas pobija ali nam oporeka, ta ali ne pozna naših razmer, ali je pa naš sovražnik. Kolegijalni pozdrav vsem trgovcem in trgovskim nastavljenecem! Protidomovci.

so udeleženci Nemci; od nemškega društva zahtevam predvsem, da varuje poštenost in smisel za pravičnost.

Te zausnice društvo ni moglo več molče utakniti, tožilo je. Toženc je izjavil, da je pač pripravljen dati društvu kot takemu častno izjavo, v svojih dopisih je imel v mislih le posamične člane društva ter je tudi že podal državnemu pravdništvu kazensko ovadbo proti neznanim storilcem. Pripravljen je pa tudi nastopiti dokaz resnice. Radovedni smo, kaj ta pravda spravi na dan.

Dopisi.

Iz selške občine. Dne 8. julija je imel občinski odbor v Selcih občinsko sejo. Na predlog občinskega svetovalca Lovrenca Eržena je občinski odbor sklenil, velezaslužnemu g. Francu Šliberju iz Selc, kateri je za blagor in korist občine zelo mnogo storil, odvzeti častno občanstvo, katerega mu je občina pred štirimi leti v svoji seji podelila za njegove zasluge. Mi pa vprašamo občinski odbor, po katerem paragrafu občinskega zakona za Kranjsko ima občinski odbor pravico sklepati o odvzetju častnega občanstva? Gospoda župana pa opozarjamo na § 54 obč. reda, kaj velevala.

Tedenski politični pregled.

Pododsek za volilno dolžnost je dovršil svoje delo ter predlaga, naj se prepusti deželnim zborom, da ustanove določbe o volilni dolžnosti.

Vlada bode posredovala glede zavarovanja volilnih okrajev v tem smislu, da bo predlagala, naj se predlagana razdelitev Nemcem in Poljakom na ljubo zavaruj s kvalificirano večino za tri volilna obdobja, t. j. za 18 let, po preteku te dobe se pa sme z večino treh petink spremeniti razdelitev volilnih okrajev.

Predlog o pluralni volilni pravici, ki ga je izdelal dr. Tollinger, obsega sledeče določbe: «Volilno pravico se mora izvrševati samo osebno. Vsak volilni opravičenec ima pravico na en glas. Pravico do daljnega glasu imajo tisti volilni opravičenci, a) ki so prekoračili 35. leto, ki so oženjeni ali vdovci ter očetje vsaj enega zakonskega naslednika in imejtelji samostalnega stanovanja kot lastniki, rabniki ali najemniki; b) ki so na kakšni tuzemski srednji šoli ali na takem učiteljsku naredili zrelostni izpit, ali ki so z dobrim uspehom dovršili strokovno šolo enake vrednosti s srednjimi šolami glede na pravico enoletne prostovoljne službe pri vojakih; c) ki izvršujejo samostalno podjetje, ali imajo nepremičnino, za katero je bilo v pretečenem letu predpisanih direktnih davkov v znesku najmanj 25 kron in so bili do razpisa volitev resnično vplačani. Deželno zakonodajstvo lahko določi, da se zniža v dotični deželi najmanjši davčni znesek 25 kron ali ne na manj kakor 8 kron. Tistim volilnim opravičencem, glede katerih je izpolnjeno eno izmed določil a) do c), pristojata dva volilna glasova. Tistim volilnim opravičencem, ki izpolnijo vsaj dve izmed omenjenih določb, pristojajo trije glasovi. Volilni opravičenci, ki imajo več kakor en glas, oddajo lahko svoje glasove samo enemu kandidatu.» — V četrtek popoldne je ta predlog po skoro dvanajdnem boju propadel z 27 proti 19 glasovi.

Godovi prihodnjega tedna:

7. Nedelja rožnega venca, Dragonika; 8. Brigita, Dragosta, Stojdrag; 9. Dionizij, Nadislav, Svetina; 10. Francisek Borg, Stremil, Odola, Dobromila; 11. Nikazij, Negoslava, Zvonimir; 12. Maksimilijan, Dragislav, Priba; 13. Edvard, Sibislav.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

Sredo po rožniviški nedelji v Motniku, 11. v Kranju.

Novičar.

Osebnosti. Okrajni glavar iz Kamnika, baron Schönberger, je imenovan okrajnim glavarjem v Kočevju. — Vodstvo okrajnega glavarstva v Kamniku je prevzel deželnovladni tajnik Ivan Kresse. — Deželnovladni konceptni praktikant Henrik Steska je premeščen k okr. glavarstvu v Radovljico.

Shod zaupnikov narodno-napredne stranke se vrši prihodnji četrtek, dne 11. oktobra t. l. ob treh popoldne. Shod se vrši v Ljubljani v «Narodnem domu».

Seja kranjskega občinskega odbora od 5. t. m. Župan poroča, da je ob priliki razlastitvene obravnave dne 29. avgusta izjavil

v imenu občine, da občina prepusti za zgradbo novega državnega mosta potrebne občinske parcele brezplačno, ako se bo erar v nadomestilo za to pri zgradbi oziral na želje občine glede stopnjic k perišču, speljave novega kanala in polaganja dveh vodovodnih cevi pod novim mostom. Nadalje župan naznani, da je gimnazijsko ravnateljstvo imenovalo svojim zastopnikom v odboru dijaške kuhinje gg. profesorja A. Peterlina in A. Zupana in da je oddal delo za pokritje kanala v Savskem predmestju za 600 K. — Računski zaključek mestnega kopaljšča, ki kaže 52 K prebitka, se vzame na znanje in se odobri. — Poročilo o poslovanju odbora dijaške kuhinje in računski zaključek imenovanega zavoda za l. 1905/6 s prebitkom 831.05 K se vzame odobruje na znanje, izvolita se pregledovalcem računov obč. svetnik F. Krenner in občinski odbornik K. Jäger, določijo se kot zastopniki občine v odbor dijaške kuhinje občinski svet. V. Majdič in občinska odbornika dr. E. Šavnik ter dr. V. Herle, in se konečno izreče dosedanjemu odboru enoglasno zahvala na neumornem, vztrajnem in uspešnem delovanju. — Ugodi se prošnji L. Pristavca, da se mu opusti kazen, prisojena radi prestopka pri zgradbi nove šupe. — O prošnji Helene Oblak za podelitev gostilničarske koncesije se občinski odbor radi uvaževanja vrednih pomislekov sploh ni mogel izjaviti. — Ko se še ugodno reši več prošenj za sprejem v občinsko zvezo in se dožene neka zadeva v tajni seji, zaključijo župan sejo.

Kako je potrebna šulferajnska šola v v Šiški! Pouk bi se bil imel že pričeti na tej šoli. Toda glej razočarenje! Tako vpitje je bilo, kako težko že čakajo starši, da se njih otroci poučujejo v blaženi nemščini, a sedaj ni bilo — nobenega v šolo! Radi bi videli dolge obraze Kreutzerja, učiteljice Schulze in dr., ki so mislili z vso slovesnostjo otvoriti pouk. Pride pa še lepše! Ko je generalni štab šulferajnske šole videl, da otrok ni in jih ni, je poslal državne železnice uslužbenca Steinerja od hiše do hiše priganjat starše, naj pripeljejo svoje otroke v šolo! Steiner, ki mora biti vesel, da ga sploh trpe na kolo-dvoru, si gotovo ni sam dovolil tega «športa», temveč je imel to gotovo naročeno. Vprašamo sedaj le vodstvo kurilnice, v kateri je Steiner uslužben, kdo je Steinerju dovolil in mu ukazal, naj agitira za šulferajnsko šolo in kdo mu je dovolil, da to dela med službenim časom. — Koliko zaupanja imajo ljudje v to šolo, kaže najbolje odgovor, ki ga je dobil Steiner od neke matere, pristne Nemke: Ta šola ne more biti nič prida, ker drugače bi ne bilo treba siliti in nadlegovati staršev, naj pošljejo svoje otroke v to šolo. Dobro blago se samo hvali.

Kaj je pri naših klerikalcih vse nezasišano! V Jaršah pri Mengšu so v nedeljo, 9. septembra, blagoslovili novo šolo, ob kateri priliki je bila tudi maša v bližnjih Grobljah. Popoldne je bila veselica, katere čisti dobiček je bil namenjen v prid revnim šolskim otrokom. Fanatičen «Domoljubov» dopisun je pa to nedeljno veselico, kjer so se mlade noge tudi nekoliko zavrtle ob godbi, imenoval nezasišanost ter pravi, da so pametni ljudje zmajevali z glavami. Da bi izgledala stvar še strašnejša, se je po katoliško zlagal, da se je vršila veselica 8. septembra, torej na Marijin praznik. Nam se zdi, da se je katoliškemu fanatiku

zdelo stvar samo zato nezasišana, ker je bil čisti dobiček veselice odločen za revne šolske otroke in ne za škofove zavode! Ali pa morda hočete, da bo naša mladina lesena, kot bi se ji pretakala po žilah voda? Saj se po klostrih plešejo samostanci!

Prva kranjska tovarna lanenega olja se je otvorila s 1. septembrom t. l. v Britofu pri Kranju pod protokolirano tvrdko Zabret & Huter. Raditega imajo naše južne dežele priložnost nabaviti si laneno olje, ki služi v mnoge industrijske svrhe in je nujno potrebno v domači vporabi kot sladko jedilno laneno olje naravnost od te tovarne, posebno ker se je laneno olje dozdej večidel uvažalo iz inozemstva, kar je pa zdaj že od meseca marca t. l., odkar je postala pravomočna nova trgovinska pogodba, vsled zelo visoke uvozne carine nemogoče. Za najboljšo kakovost v tej tovarni izdelanega lanenega olja jamči dejstvo, da izdelovanje osobno nadzoruje v tej stroki mnogoizkušeni sotovariš tvrdke, gosp. Rudolf Huter, ki si je prisvojil mnogostranskih teoretičnih in praktičnih študij in izkušenj na tu- in inozemskih višjih učiliščih in s praktičnim delovanjem po tovarnah ter naposled kot ravnatelj vodil te vrste podjetje 10 let z najboljšim uspehom. Laneno olje je mrzlo stiskano, nima v sebi nikakega albumina in je ravno raditega najboljši kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobe s to sestavino lanene tropine (preše). Analiza lanenih tropin znaša: 40 do 41% surovega protina, (9 do 10% olja) po analizi št. 1901 c. kr. poljedelsko-kemičnega preizkuševališča na Dunaju. Surov albumin je tudi veliko lažje prebavljiv kot kuban. Na ta način delano olje pridobi veliko na svoji vrednosti v jedilne svrhe ter za barve in firnež, poleg tega je velikega pomena za izdelovanje mila, ker je znano, da se albumin ne da izmiliti.

Grozna smrt. 16letni posestnikov sin Anton Banko v Št. Pavlu pri Domžalah je delal v mlinu očetovem. 27. m. m. zvečer ga je pa našel oče stisnjena med kolesi. Levo roko je imel dvakrat zlomljeno ter lobanjo zmečkano, da je morala smrt takoj po nesreči nastopiti. Banko je hotel najbrž pregledati kolesne osi zaradi mazanja, a ga je vsled njegove neprevidnosti zgrabil vijak na kolesih za rovak.

Otvoritev knjižnice «Prosvete» in veselica v Kranjski gori sta nepričakovano dobro uspeli. Dvorana hotela «Razor» je bila do zadnjega kotička napolnjena. Otvoril je knjižnico predsednik «Prosvete» in v kratkem pojasnil pomen in vrednost knjižnice. Ko se je še zahvalil vsem darovalcem in darovalkam, ter g. dr. Tičarju in gospej dr. Janovi, prvemu za požrtvovalnost in trud za ustanovitev knjižnice, drugi za prijazno sodelovanje pri veselici, zaključil je govor z željo, naj bi bila Kranjska gora nepremagljiva slovenska trdnjava proti našim narodnim nasprotnikom. Sledilo je solo-petje g. tehn. Acetto, ki je z «Mornarjem» očaral poslušalce in s komičnim prizorom pokazal svojo spretnost kot igravec. Domačini so igrali veseloigro «Uskok» v največjo zadovoljnost občinstva, za kar gre posebno priznanje g. Slavcu. Med posameznimi točkami je igrala na glasovir gospa dr. Janova in pripomogla s tem, da bila veselica animirana in resnično krasna. Da je bil gmotni uspeh zadovoljiv, ni treba posebej povdarjati, saj so domače gospice prav pridno prodajale srečke za srečolov. — Za knjižnico sta darovala g. dr. Tičar in njegova gospodična sestra vsak po 10 K. Zivela darovalca!

Novo društvo. Vlada je potrdila pravila novo ustanovljenega društva «Slov. društvo perutinarjev in rejcev vseh malih domačih živali» s sedežem v Trzinu.

Lovska sreča. Tukajsnji gostilničar, g. Škofic, je te dni ustrelil v lovišču g. Janka Sajovica krasno divjo lisico.

Podružnica društva industrijalcev za Gorenjsko se snuje. Jutri je v Ljubljani ustanovni shod.

Veselico prirede narodna šmartinska društva kot častni večer častnemu občanu in podpornemu članu gospodu Luki Svetcu ob njegovi 80letnici dne 7. oktobra popoldne v gostilni g. Iv. Robavska.

Tujci na Bledu. Letos je bilo od 1. majnika do 30. septembra na Bledu 3500 tujcev, ki so ondi prenočevali; lansko leto pa 2914, torej letos za 486 več. Zdravstvene pristojbine je bilo vplačane 5616 75 K, godbene pa 2497—K. Oprostilo se je tujcev, ki težko plačujejo pristojbino, v celotnem znesku 44550 K.

Nesreča na lovu. V sredo je sel v Kranjski gori lovcem za gonjača 16 letni Janez Mertlj. Nekemu lovcu se je po nesreči sprožila puška in je strel zadel Mertlja v levo nogo ter ga tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

V kolodvorski restavraciji na Jesenicah so v službi natakariji, ki ne razumejo niti besedice slovenski, z gosti, ki so vendar po pretežni večini Slovenci, se torej niti razumeti ne morejo. To je skandal! Jesenice so na slovenskih tleh, zato pozivljamo g. restavraterja, naj se preskrbi s takimi natakariji, ki bodo znali slovensko!

Zahvala. Olepševalno društvo v Škofji Loki tem potom izreka najiskrenejšo zahvalo ob priliki svatbe g. A. Arharja za nabrano vsoto 30 K kot veledušni dar v društvene namene. Slavko Flis, predsednik.

Jeseniški Sokol priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v veliki dvorani g. Ferjana »pri Jelenu« na Savi gledališko predstavo: »V Ljubljano jo dajmo«, veseloigra v treh dejanjih. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Po predstavi prosta zabava. Zeleti bi bilo, da se slavno občinstvo v čim večjem številu udeleži predstave ter tako gmotno podpre društvo, ki je za Jesenice eminentne važnosti.

Bohinjska železnica je — kakor piše »Trg. Vestnik« — za našo trgovino in industrijo velikega pomena in nadejati se imamo, da pridejo po nji novi viri blagostanja v deželo, deloma da se povzdigne trgovina in industrija, deloma da privabi tok tujcev in letoviščarjev v naše naravnih krasot obilujoče kraje, zlasti na Gorenjsko. Kako je bila potrebna nova železnica, se vidi na obitem prometu, ki ga železnica komaj prevladuje. V tem oziru se pa čuje že veliko pritožb o nedostatnosti in pomanjkanju vozov, o netočnosti in velik zamudah vlakov ter zamudnih odposiljativah ter prevažanju blaga. Take nedostatke je treba korenito odpraviti, kajti občutijo se najbolj pri trgovini, kjer je čas denar in nastanejo pri netočnosti trgovskega prometa za stranke lahko velike škode in ovire pri točnem poslovanju. S trgovskega stališča moramo zato najprvo zahtevati od železniškega ravnateljstva, da se odpravijo vsi nedostatki in da se vrši redni promet na novi prog.

Veselico z vinsko trgatvijo priredi slov. pevsko in bralno društvo »Triglav« v Radovljici dne 14. oktobra t. l. v prostorih hotela »Bastl« v Radovljici. Začetek ob 7. zvečer.

Na Bledu se začasno po navodilu »Slovenske Sokolske Zveze« ne ustanovi samostojen »Sokol«, temveč le odsek »Jeseniškega Sokola«.

Umrli je v Kranju g. J. Oman, davčni pristav v pokoj. — G. dr. Edv. Globočniku je umrl najmlajši sinček, katerega so prepekljali v Cerklje.

Novo trgovino s specerijskim blagom je otvoril v nekdanjih Kreuzbergerjevih prostorih g. Z. Krajnc, bivši poslovodja Fr. Dolenceve filialke v Škofji Loki.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur«. V službo se sprejme: poslovodja, 2 knjigovodji, korespondent, kontorist, 8 pomočnikov mešane, 2 pomočnika specerijske, 3 pomočniki železninske, 2 pomočnika manufakturne in pomočnik galanterijske stroke. Prodajalka, kontoristinja in 6 učencev. — Službe iščejo: 2 poslovodji, 2 knjigovodji, 2 korespondenta,

11 pomočnikov mešane, 3 pomočniki specerijske, 3 pomočniki manufakturne in 2 pomočnika galanterijske stroke. 2 prodajalki, 3 blagajničarke in 7 kontoristinj.

* * *

Prva nesreča na novi železnici. Na postaji Področčica je prvi vlak, ki je začel redno voziti iz Celovca proti Jesenicam, povozil 26 letnega premikača Petra Braša iz Celovca, očeta treh otrok, in mu odtrgal glavo s prsnim košem.

Ljudevit Borovnik, puškar v Borovljah na Koroškem, je s svojo reklamo zelo razglasil svojo puškarijo. Svoje priznane najboljše puške pošilja celo v daljnjo Rusijo. Gosp. Borovnik je pa tudi naroden Slovenec, zato opozarjamo sl. občinstvo, zlasti pa g. lovce, da se ob potrebi obračajo na to edino narodno tvrdko v tej stroki. Slovenci, svoji k svojim! Opozarjamo na današnji inserat.

Znana črkolivnica češke delniške družbe v Pragi je naročila dosedaj 200 kom. vseh slovenskih izkaznic, oziroma legitim. listkov, komad po 1 krono, ki jih je založilo v korist družbe sv. Cirila in Metoda društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju. Opozarjamo vse sl. slovenske tiskarne na to slovansko tvrdko, ki tako dejansko razumeva češko-slovensko vzajemnost ter jo v tozadevnih naročilih najtopleje priporočamo.

Odsek za zag. listek.

Reklama v Ameriki. V Zedinjenih državah izdajo vsako leto za reklamo 500 milijonov dolarjev, to je skoraj toliko, kakor izdajo vse večje evropske države za svoje armade. Z razvojem trgovine se je razvila tudi reklama. Tako je pred 30 leti neka velika tovarna za milo izdajala za reklamo po 30.000 dolarjev, dasi danes izda v ta namen na dan po 1000 dolarjev. Zelo mnogo izdajajo ameriške velike trgovine in tovarne za svoje kataloge. Tako razposilja tvrdka Sears Roebuck v Čikagu kataloge, ki tehta vsak štiri funte ter obsegajo po 1200 strani. Naklada teh katalogov je veljala 640.000 dolarjev.

Uporen španski škof. Škof v Tuyu je izdal pastirski list, ki napada liberalno zakonodajstvo in ministre ter proglašuje civilno poroko za konkubinacijo. Justični španski minister je predlagal v ministrskemu svetu, naj se postopa energično proti upornemu škofu.

Nenavaden testament. Najdaljši dosedaj znan testament je napisal angleški pastor Hulsen, ki je na 400 straneh navadnega poslovnega papirja zapustil vso svojo imovino vseučilišču v Cambridgeu. Do leta 1905 je bil znan kot najkrajši testament nekega Angleža, ki je zapisal: »Gospa N. ima vse, kadar umrjem.« Sedaj ga je prekosil Anglež Thurn v Streathamu, ki je zapisal in podpisal: »Vse materi.« Sodnik je ta testament priznal za veljavnega. Zapustil je 160.000 mark (1 marka = 120 K). Poln sarkazma je sledeči testament nekega Angleža: »Moji ženi, ki je postala vsled moje neumnosti moja boljša polovica, in ki je s priznano enerzijsko vlačila moje dobro ime v blato, zapuščam letnih 5 funtov sterlingov (120 K), ki se ji morajo izplačati v najmanjših bakrenih novčičih. Nadalje naj dobi brezplačno prepis mojega prvega, sedaj sodnijsko razveljavljenega testamenta, v katerem sem jo bil postavil za univerzalno dedinjo svojega premoženja 130 tisoč funtov sterlingov (3.120.000 K).

Petrov vinar. L. 1905 je znašala svota, ki je bila nabrana za papeža pod imenom »Petrov vinar« — 7.160.000 lir. (Ena lira 95 vin.). Ta svota je bila nastopno razdeljena: 500.000 lir se je dalo papežu v prsto uporabo, 700.000 K se je dalo kardinalom, 140.000 K revnim škofijam, 1.800.000 lir prefekturi apostolskih palač, 1.000.000 lir državnemu tajnistvu, 1.500.000 lir uradnistvu papeškemu, 1.200.000 lir za dobre namene.

Proti kačenju. Na Angleskem se pripravljajo postave, ki bodo strogo zabranjevale otrokom kajenje. Deček pod 16. letom, ki ga bodo zalotili, da kadil ali da ima pri sebi tobak, bo moral plačati kazni 40 šilingov. Tudi

prodajalci, ki prodajajo otrokom tobak, bodo kaznovani z isto globo. Če bi prodajali tobak večkrat, se kazni zviša do 100 kron. Komisija, ki se s to postavlo peča, je mnenja, da kajenje privede moške do pijančevanja, ki je zopet vzrok nesreč in hudodelstev.

Bigamist Hoch — št. 2. V Londonu je te dni policija prijela človeka, kateri je v življenju igral velikansko vlogo bigamista (ki ima več žen) in je s svojimi nestevilnimi ženicami prekosil celo znanega J. Hocha, ki je nedavno končal na vešalih. Imenuje se Albert E. Richard (tudi Nemeč) in ima že blizu 60 let. Nemečjo in svojo prvo zakonito ženo je zapustil še v mladih letih in odšel v Belgijo, kjer se je v raznih mestih poročil s tremi ženami. Od tam jo je pobrisal v Združene države. Tu se je pod krinko »veletrgovca«, »profesorja medicine« i. t. d. oženil v Louisville (Ky.), Cincinnati in v Čikagi. Ko je tekom par let tudi tukaj začutil prevroča tla, pobegnil je v Avstralijo, zatem v iztočno Indijo, nakar se je povratil v Evropo na Francosko. Po vseh teh krajih je zapustil veliko število žen. Iz Francoske je Richard odkuril v južno Afriko, odkoder se je čez nekaj časa vrnil zopet v Združene države in tu nadaljeval svoje zločine. Oženil se je zopet v Čikagi, Buffalo, Detroitu, Clevelandu, Denverju in Salt Lake. Ko je čutil, da mu premnoge ogoljufane »soproge« izkušajo priti na sled, odšel je na Anglesko, kjer ga je konečno prijela roka pravice. Richard ima po celem civiliziranem svetu toliko sprog, da niti sam ne zna njih natančnega števila. Navadno je varal take ženske, ki so imele kaj pod palcem, in potem, ko je imel denar v svojem žepu, je vsako zapustil.

Potres v Siciliji. V mestu Trabia in Termini je bil pred kratkim tako hud potres, da je v obeh imenovanih mestih vse hiše v toliki meri poškodovane, da so bili ljudje prisiljeni, jih zapustiti in se usatoriti pod milim nebom. Državna oblastva pošiljajo iz Palerma šotore in živila ponesrečencem. Tudi v južni Ameriki v Limi je bil velik potres.

Tudi milijonarji niso srečni. Rockefeller, ki je bival na letovišču v Compiegne na Francoskem, je večkratni milijonar. Človek bi mislil, da je presrečen ta mož, ali ni; kajti ima bolan želodec tako, da trpi obilo. Cel milijon je ponudil, da bi se dobil zdravnik, ki bi mu djal drug želodec v telo, ali doslej se še ni oglašil tak zdravnik.

Srečen godec. Godci so sicer vedno veseli, a rado jim primanjkuje evenka. Izjema v godčevskem stanu je slavni češki godec Jan Kubelik. Najprej si je pridodel veliko premoženje, potem se je bogato oženil, zdaj je kupil v Arizoni v Ameriki precejšen kos sveta in — kmalu se je pokazalo, da je v zemlji veliko zlata. Že ponujajo Kubeliku mnogo milijonov dolarjev za tisti svet. No, pa naj se kdo reče, da godcu vedno sreča laže! Pevcu že, godcu pa ne!

Razglasila mestnega županstva v Kranju.

Razglas o zglaševalni dolžnosti črnovojnih zavezancev. 1. Na podstavi zakona z dne 10. maja 1894 l. o zglaševalni dolžnosti črnovojnih zavezancev po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, izvzemši Tirolsko in Predarelsko, in na podstavi zakona z dne 10. marca 1895 l. o zavodu deželne brani za pokneženo grofijo Tirolsko in za deželo Predarelsko (§ 27) se morajo tisti črnovojni zavezanci, ki so pripadali vojsstvu, vojni marini, deželni brambi (deželni strelici) — vstevši tudi njih nadomestne rezerve — ali žandarstvu, in pa drugačni črnovojni zavezanci, ki so tedaj, kadar se skliče črna vojska, določeni za posebno službovanje in ki imajo v tak namen namembnice ter bivajo v okolišju zgoraj imenovanega političnega okraja, dne 13. oktobra 1906 s svojo črnovojniško prehodnico, oziroma vojaško odpustnico pri županstvu svojega bivališča osebno predstaviti, oziroma zglašiti. Tisti zglašilni zavezanci, ki se zavoljo nepremagljivih zadržkov ali ve-

rojetno dokazanih, silno nujnih in neodločnih družinskih ali osebnih razmer ne morejo predstaviti spredaj ozamenjenega dne, se morajo predstaviti pozneje dne 20. oktobra na zgoraj zglasilišču. 2. Zglašanje zavezani črnovojniki, ki iz kateregakoli razloga nimajo črnovojniške prehodnice, oziroma vojaške izstopnice (odpustnice, potrdilnice, izpričevala i. t. d.), naj seboj prineso kako drugo, njih istost potrjujočo listino, kakor so: krstni (rojstveni) list, domovinski list, delavska knjižica, potrdilo o zadnji predstavi (zglasitvi) itd., in pa, če bi jih v rokah imeli, namembnico, eventualno potrdilnico oprostite od črne vojske. 3. V okolišju zgoraj imenovanega političnega okrajnega oblastva domovinstvo imajoči, toda nenavzočni zglašanje zavezani črnovojniki opravljajo zglasitev osebno (takole: a) V kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru: pri županstvu (občinskem načelniku), zglasovalnem uradu i. t. d. bivališča; b) v deželah ogrske krone: pri zglasovalnih oblastvih, določenih za to; c) v Bosni in Hercegovini: pri bližnjem tamkajšnjem okrajnem uradu (okrajni podružnici, mestnem magistratu v Sarajevu) bivališča; d) v Polimlju: pri vojaškem postajnem poveljstvu, ki se morda nahaja v bivališču ali je temu najbližje; e) v inozemstvu: črnovojni zavezanci, ki so v inozemstvu, se zakonito predstavljajo (zglasajo) v času od 1. do 31. oktobra brez posebnega poziva na c. in kr. zastopniškem oblastvu (poročništvu, poslanstvu, konzulu u. i. t.), ki je v bivališču ali temu najbližje. 4. V primerih, navedenih v točki 3 c) in d) je moči dotično zglasitev*) opraviti na dotičnem zglasilišču tudi pismeno, če ni zglasilišča niti v bivališču niti v njegovi najbližji bližini; to je dovoljeno tudi črnovojnim zavezancem, ki so v inozemstvu, in tistim črnovojnim zavezancem, ki so s pogodbo najeti na kaki c. in kr. vojni ladji ali nastavljeni na ladjah kakega parnoplavstvenega podjetja ter v resnici vkrcani. 5. Črnovojni zavezanci, ki mislijo, da so nesposobni za službo v orožju ali za vsakatero službo v črni vojski, morajo naznaniti to, kadar se predstavljajo (zglasajo). 6. Zglašanje zavezani črnovojniki, ki imajo dovolilo za potovanje po morju, morejo predpisano zglasitev — o določenem času — dati opraviti ustno ali pismeno pri županstvu domovinske občine tudi po soročnikih, svojcih ali pooblaščenih. 7. Bolniki, o katerih se dá verjetno dokazati, da niso sposobni za prevažanje, morejo svoje zglasitve, priloživši črnovojniško prehodnico, oziroma vojaško izstopnico (odpustnico, izkaznico), dati opraviti na zglasilišču — o določenem času — po svojcih ali pooblaščenih ustno ali pismeno. 8. Pismena zglasila, katerim je priložila črnovojniško prehodnico, oziroma vojaško odpustnico ali — po določilih točke 2 — kako drugo izkaznico, morajo obsepati vse povedbe, ki se nahajajo v črnovojniški zglasilnici. Za pismena zglasila je moči rabiti tudi »črnovojniške zglasilnice«, katere se morejo brezplačno prejemati pri županstvu bivališča. Črnovojni zavezanci, katerim so se podelile namembnice, oziroma potrdilnice oprostite od črne vojske, ali ki so tudi brez njih oproščeni službe v črni vojski, kakor n. pr. služniki pri železnicah in parnoplavstvenih podjetjih, morajo to navesti v pismenem zglasilu. 9. Domovinsko pravico v deželah ogrske krone imajoči črnovojni zavezanci, ki bivajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, in so zakonito zavezani zglasovalni dolžnosti, se zglasajo prav tako kakor črnovojni zavezanci, ki imajo domovinsko pravico (domovinstvo) v tem državnem ozemlju. 10. Dolžnosti predstave (zglasitve) — po začetku navedenem zakonu — so prosti samo tisti črnovojni zavezanci, ki so spoznani »nesposobni za orožje« in pri katerih je nesposobnost za službo v orožju potrjena v črnovojniški prehodnici ali pa drugače, in ako se

Opomba: *) Zglasila in njih priloge v namene nevednosti, so proste kolka in poštne, če imajo (na naslovu) ozamenjeno: »Na uradni poziv«. Poštinska prostost velja samo za avstro-ogrsko monarhijo, potem za Bosno in Hercegovino.

jim ni podelila namembnica. 11. Zglašanje zavezani črnovojniki, ki predpisane predstave (zglasitve) ne opravijo o pravem času ali ki jo popolnoma opusté, storé prestop ter zapadejo globi 4 do 200 kron. Kranj, dne 10. septembra 1906.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju, dne 1. t. m. Prignalo se je 137 glav goveje živine, 12 telet, 163 hrvaških buš, 123 kozlov in ovac in 39 prašičev. — Pšenica po K 7.75, proso po K 6.50, rž po K 7.—, oves po K 7.50, ajda po K 7.—, fižol ribničan po K 12.—, koks po K 12.50 in krompir po K 1.80.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu septembru 1906 je 321 strank vložilo 78.091 K 76 vin., 235 strank dvignilo 48.773 K 86 vin., 12 strankam se je izplačalo posojil 25.500 K, stanje hranilnih vlog 4.137.390 K 05 vin., stanje posojil 2.312.937 K 83 vin., denarni promet 362.444 K 72 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru 1906 je 236 strank vložilo 59.640 K 50 vin., 208 strank dvignilo 48.495 K 20 vin., 25 strankam se je izplačalo posojil 27.380 K — vin., denarni promet 384.728 K 40 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu septembru 1906 je 139 strank vložilo 34.690 K 69 vin., 116 strank dvignilo 39.192 K 73 vin., 6 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 13.500 K., stanje hranilnih vlog 1.476.108 K 49 vin., stanje hipotečnih posojil 1.083.365 K 47 vin., denarni promet 133.692 K 20 vin.

Steklo se podraži. Česke steklarne so sklenile s 1. januarjem 1907 povišati cene pri navadnem steklu za 5 proc., pri barvanem pa za 10 procentov.

Kdaj bomo porabili in posekali vse gozdove? Kakor je gotovo, da bomo porabili in požgali ves premog, kolikor ga je še v zemlji, tako gotovo bomo porabili tudi vse gozdove, ki še pokrivajo dober del zemlje. Mnogo dežel, ki so še pred kratkim imele neizmerne gozdove, ne morejo danes več pokrivati iz svojega svojo lesno potrebo. Nemčija uvaža za 276 milijonov mark lesa na leto, Anglija za 455 milijonov, Francija za 112.8 milijonov, Belgija za 81.6 milijonov, Italija za 24.8 milijonov, Španija za 24 milijonov. Samo pet držav je v Evropi, ki imajo več lesa nego ga same potrebujejo in sicer Avstro-Ogrska, ki ima 20 milijonov hektarjev gozdov in eksportira za 160 milijonov mark lesa. Švedska ima tudi skoro toliko gozdov in tolikšen eksport, Rusija ima 160 milijonov hektarjev gozdov in eksportira za 125 milijonov mark. Finska eksportira za 72 in Norveška za 60 milijonov mark. V Ameriki izvažajo Zedinjene države za 117.6 mil. mark. Kanada (angleška kolonija) ima sama 320 milijonov hektarjev gozdov, torej več nego cela Evropa skupaj.

Uporaba vodne moči Milštatskega jezera. Neka ameriška družba hoče uporabiti vodne moči »Milštatskega jezera« na Koroškem v industrijske namene. Po Koroškem nameravajo sploh porabiti vse vodne moči in ustanoviti električna podjetja. Po uporabi moči »Milštatskega jezera« upajo, da dobe moči za 40.000 konjskih sil.

Podobe na zavojih, poštih vozniških listih in nakaznicah dovoljene. Po sedanjih predpisih je dovoljeno, da se smejo nalepiti na pisma, tiskovine in dopisnice — na sprednji strani dopisnic le v državi — podobe, med katere spadajo tudi takozvane dobredelne znamke. Trgovinsko ministrstvo je pa dovolilo za promet v državi, da se smejo nalepiti na zavoje, razven onih, v katerih se nahaja denar, vrednostni papirji ali precioze, nadalje na poštih vozniških listih in na nakaznicah. Nalepljene podobe se pa morajo znatno odlikovati od znamk v obliki, po barvi in drugače in morajo biti popolnoma prilepljene. Na zavojih se smejo prilepiti podobe le, da

ne trpi naslov in da se lahko prilepijo tudi poštne listke. Na poštih vozniških listih in nakaznicah se pa smejo nalepiti le na prostoru, ki je namenjen pismenim obvestilom. Na sprednjem delu mora ostati prostor za naslov.

Album Kranjske. Društvo za promet tujecev na Kranjskem namerava po tvrdki »Photorel & Co.« v Cirihu izdati krasen album o najlepših krajih Kranjske v 10.000 izvodi. Album bo tvrdka razposlala po vsem svetu. Stroški bi za to znašali 4000 K.

Socialne stvari.

Štrajk sodarjev v Trstu končan. Štrajk sodarjev, ki je trajal šest tednov, je končan. Sodarji so si priborili s štrajkom ugodnost, da bodo delali pol ure manj na dan nego doslej. Dalje so si priborili povišanje tedenske plače za 15%.

Nove službene instrukcije na železniške uslužbence. Železniško ministrstvo je izpremenilo službene instrukcije tako, da se vsaka pasivna rezistenca onemogoči. Vsi uslužbenci se pridno šolajo v novi instrukciji ter bo moral vsak napraviti izpit, sicer se sme odsluviti.

Domača knjižnica.

Nagrobnice. Uredil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu s poštino K 1.50. Izdal in založil ureditelj. Kamenotisk J. Blaznika naslednikov. — Zbirke žalostink doslej Slovenci nismo imeli. Pevovodjem je bilo torej sila težavno iskati ob gotovih časih raznih partitur, ki so bile raztresene po mnogih zvezkih in pesmaricah. Pisane partiture pa, ki so si jih izposojevali od svojih znancev, so bile v marsičem pomanjkljive, kar se je še posebno opazilo pri besedilu.

Izdajatelju in ureditelju omenjenih nagrobnic moramo biti tedaj v tem pogledu iz srca hvaležni. Zbral nam je v knjigo 26 nagrobnic, ki so pisane v partituri. Poleg starih pesmi, ki so bile že neštetokrat prepete, nas iznenadi knjizica s sedmimi novimi Foersterjevimi skladbami! Mnoga izmed teh bo marsikateremu dobro došla. Hvalevredno je, da je pri nekaterih žalostinkah popravljen zastareli tekst; resnemu značaju nagrobnic primerno pa so se deloma premenile tudi posamezne starejše pesmi. Zadnjih dveh pesmi latinski besedili ne motita preveč, morda zato, ker poje tudi duhovščina za pogrebi v latinščini, dasi smo čuli Mendelssohnovo »Beati mortui« že v slovenskem prevodu. Ne moremo pa se skladati z urediteljem, da je obdržal petim nagrobnicam hrvaško besedilo. Žalostinke veljajo umrlemu kot nekako oficijelno poslovilo spremljajočih, zato naj se pojo na slovenskih tleh edino le v slovenskem jeziku. Kakor radi čujemo ob drugih prilikah lepe hrvaške pesmi, ravnotako se pri nas pri žalostinkah ne moremo ogrevati za hrvaško besedilo; sicer pa sta tudi že poslovenjeni Vilharjeva »Tužaljka« in Zajčeva »Nad grobom«. Jako prikupljiva oblika nagrobnic, ličen in lahko čitljiv tisk, primeroma zadovoljiva cena . . . vse to govori samo za nakup tega dela — ki je med nami prvi te vrste, — zato to zbirko vsem pevskim društvom, kakor tudi posameznikom, najtopleje priporočamo. R.

Kmetijsko gospodarstvo. Za kmetijske šole in praktične gospodarje spisal Viljem R o h r m a n n. Celje, 1906. Založila Zvezna trgovina v Celju. To je druga, a čisto predelana izdaja znane popularne knjige o kmetijstvu. V tej knjigi najde kmetovalec pouka in navodila za vse gospodarstvo. Cena 1 K 60 vin.

Der Panslavismus. Eine nationalpolitische Betrachtung. V založbi Zvezne trgovine v Celju je izšla vezanimiva politična brošura, ki zasluži vsekakor pozornosti. Cena brošuri 60 vin., po pošti 70 vin.

Prosveta.

Vaške knjižnice. V Nemčiji so pred kakimi desetimi leti začeli ustanavljati po vaseh knjižnice, takozvane vaške knjižnice, ki naj služijo prirostemu kmečkemu ljudstvu v pouk in zabavo. Pred kakimi desetimi leti je bilo komaj tisoč teh vaških knjižnic, dandanes jih že cenijo na pet do šest tisoč. Zadnja leta se je začela tudi država zanimati za te knjižnice, za katere izda vsako leto okoli 70.000 kron podpore. Zal, da posebno vsiljujejo te nemške knjižnice poljskim vases, ker hočejo tudi na ta način pripomoči k ponemčenju Poljakov.

Izpred deželnega sodišča.

Zaradi hudodelstva oskrumbe, učinjene na pašniku v Spodnjih Pirničah na neki 13letni stari deklici, je bil obsojen 20 let stari Jožef Božič, tovarniški delavec iz Spodnjih Pirnič, na šest mesecev težke ječe.

Kotel je zapečatil finančne straže nadpaznik Mariji Jančar v Besnici, ker je brez zglasila kuhala žganje. To je posebno razburilo delavca Janeza Garbajsa, ki se je istodobno mudil z več drugimi v sobi. Garbajs je nato dejal nadpazniku: «Sakramenski tepec si, če boš kaj pisal, saj si sam tako neumen kot telček, bedak si, pravi bedak». Ko je pa nadpaznik odločno izjavil, da pojde še v klet pogledat drozgo, zagrozi mu Garbajs, da jih bo tako skupil, da bo videl hudiča, če se ne bo precej stran spravil. Obsojen je bil na šest tednov težke ječe.

Loterijska srečka dne 29. septembra t. l.

Trst: 8 63 81 15 17

Darila.

Darovi za dijaško kuhinjo v Kranju v mesecu septembru: Od piké-ja A. S. 10 vin., V. Majdič 10 K mesto venca na krsto pok. Konstantinu Stempiharju, za «čaj» v Podbrezjah 4. okt. 1905 5 K, durakisti pri P. Mayrju po A. Seliškarju 2 K, županstvo Škofja Loka 50 K, K. Florian 4 K mesto venca pok. Konst. Stempiharju. vsota. zavrnjena na železnici 1 K 10 vin. (prof. Peterlin), «Eins» v Podbrezjah 5 K in Kibic 1 K, skupaj 6 K, od vesele družbe pri Lectarju 5 K (prof. Jane), pošta in advokatura na Franekovi terasi 4 K, kaz. poravnava prof. Peterlin in abitur. Stuller 50 K (plačal slednji), dr. W. Smid 2 K, prof. Wester 1 K, zasačeni kvartopirci in zamujene obresti 3 K, omizje pri Žoržu povodom nekega nesporazumljenja 4 K 60 vin. (po dr. A. Arkotu), dr. A. Arko iz Škofje Loke polletni donesek 10 K. V. Polak, inž. v Trzinu 15 K in Ferd. Polak iz Sempliceti v S. Anesti 10 K.

Prva zapoved!

Ohranjujte se

in imejte doma vedno Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenčni fluid z znamko

Elsa-fluid,

ker isti pri protinastih in skrninastih bolečinah, trganju v udih, bodanju, krčih, bolečinah v rokah, nogah, glavi, zobeh, hrbtu, živcih in mišicah, trganju v ledjih, izpahih, influenci, migreni hitro in sigurno vpliva ter odstrani slabosti, trudnost, vnetja, močen utrip srca, šumenje v ušesih, slabost oči, bolečine v prsih in členih, vročinske prikazni i. t. d.

12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnih steklenic K 8.60, 48 malih ali 24 dvojnih steklenic 16 K in se dobe pri izdelovaltelju E. V. Fellerju, lekarnarju v Stubici, Elzin trg št. 202, Hrvatsko.

Priporočati je, ob enem naročiti Fellerjeve odvajajoče rabarbarjeve kroglice z znamko «ELSAPILLEN», 6 školjic za 4 K: te vplivajo imenitno pri težkočah v želodcu, slabem prebavljanju, slabostih, zaprtosti i. t. d. Pravega balzama je dobili ne 1, ampak 2 tučata franko za 5 kron.

Peterine in jope

za dame in gospode, deklice in dečke kakor tudi vso drugo obleko imam v veliki izberi v zalogi. 205

Blago modno in sveže, cene nizke.

Se uljudno priporočam

L. Rebolj

Kranj, Glavni trg

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

1-19

Stanje vlog K 4.108.072.—. Stanje hipotecnih posojil K 2.333.126.24.

Št. Ljubljana (Kollzeij) R. Lang Marije Terezije cesta

130-14

Zalagatelj društva

c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeoljaliteta: Gostilniški stoli.

Modrool iz žlönatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprava za jedilno sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špeoljaliteta v nevestinlihalah. Veliki prostori, pritično in v l. nadstropju.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozilki po vsaki ceni.

Čudovito poseni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Glohoko užaljeni, javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je premili in dragi soprog, oče, stric in brat, gospod

JANKO OMAN

c. kr. davčni pristav v pok.

dne 5. oktobra t. l. ob 7. uri zjutraj po dolgi mučni boleznii, previden s sv. zakramenti, mirno v gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. 209

Sv. maše se bodo darovale v domači župni cerkvi.

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V KRANJU, dne 5. oktobra 1905.

Emilija Oman roj. Zirer, soproga. — Valentin Oman, oče. — Milica, Cirila, Oton in Anica, otroci. — Gustav Oman, brat. — Gustav in Stanko, vnuka.

gostilna Predvorom

se odda takoj v najem.

Gostilna je na najboljšem glasu, dobro vpeljana in ima mnogo proma.

Zglasiti se je pri gosp. Ivanu Majdiču v Kranju.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke.
Konfekcija za dame.
Solidno blago po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto. 194 6-3

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 204 52-1

Ilustrovani ceniki zastonj.

Prvo in največje specialno razpečevališče države za vozna kolesa, šivalne stroje in zraven spadajoče stvari

Mittler & Co., Dunaj XIII/5

Hittelbergstrasse 27

prporoča svoja dobro znana in priljubljena oklepna kolesa. — Bogato ilustriran cenik z 128 str. za l. 1906 se pošlje zastonj in poštne prosto.

Iščete se zastopniki in prekupovalci v vseh delih države. 47-13

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovcu, A. Trevnu ter gospe Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76-50

'North British and Merkantile' Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelji

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-42

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Raspošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

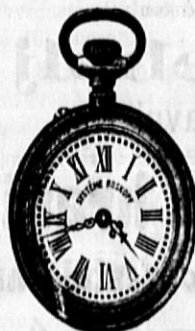
H. Suttner v Ljubljani

priporoča svojo izborna zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastonj in poštne prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 50z. Nikelnasta ankerremontar-Roskopf, trpežno kolesje, gl. 2 45, enaka iz pravega srebra gl. 3 95, ista z dvojnatis tršim srebrom močnim pokrovom gl. 6 50 in naprej.

Št. 505. Prava srebrna cilindreremontar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gl. 4 85, ista z dobrim ankerkolesjem gl. 5 95 in naprej.

138-13

HOTEL „VEGA“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

ob glavni cesti nasproti ljudski šoli.

se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točijo se pristna bizeljska, ljutomerska, dolenska in vipavska vina ter mengiško dvojnomarčno pivo.

Gorka in mrzla jedila ob vsaki uri. Posebna soba za večje družbe je na razpolago.

Velik vrt s teraso in krasnim razgledom na Kamniške planine in Šmarno goro.

125-14

Za tužce novo opremljene sobe: postelja 1 K, soba z dvema posteljama 2 K.

Jako ugodna prilika za letovišarje, za katere se cena primerno zniža.

Na razpolago so vsi domači listi.

Cene naadne! Točna postrežba!

Z odlič. spoštovanjem

ANTON MAVER, lastnik

Spominjajte se
Narodnega Doma
v Trziču!

Lekarna
pri Mariji Pomagaj
v LITJI

priporoča sledeča izvrstna in že mnogo let
preizkušena zdravila:

Protinski ali udov cvet olajša bolečine v križu, rokah in nogah ter krepi telo po dolgi hoji in težkem delu. — Stekl. 80 v., tucat 8 K.

Želodečne kapljice lahko odvajajo slast do jedi, raztvorjajo sliz in krepe želodec. — Steklenica 40 vin., tucat 4 K, 3 tucati le 10 kron, 5 tucatov 16 kron poštne in zavojnine prosto.

Litijski prsni sok ali sok zoper kašelj pomešan s podfosforo-kislim apnenim železom. — Steklenica 1 K, tucat 10 K, 2 tucata 19 K poštne in zavojnine prosto.

Odvajalne kroglice ne bi se smelo pogrešati v nobenem gospodinjstvu; osvedočile so se pri zaprtju človeškega telesa in težki prebavi. — V škatuljah po 40 vin., en zavoje s 6 škatuljami 2 K.

Kapljice zoper krč ublažujejo krč, oživljajo, krepe in pomirjajo želodec. — Steklenica 50 vin., tucat K 4-60.

Tinktura zoper kurja učesa odstrani kaj hitro mučna kurja očesa, bradavice, žulje in ozeblino. — Steklenica 70 vin., tucat 7 K.

Gg. kmetovalem priporočam posebno dobro znano živinsko in prašičevo stopo, ki služi obenem kot zdravilo in je poleg tega tudi dobro znan redilni pri pomoček. Ako hočete imeti lepo, pitano in zdravo živino, poslužujte se edino priporočljivega mojega praška «Svilins». — 1 zavoje 60 vin., 5 zavojev K 2-40, 10 zavojev K 4-60 in zavojnine prosto. — Trgovcem se dovoljuje zlaten popust.

Dalje so v zalogi vedno sveža homeopatična in tudi vsa tu- in inozemska zdravila.

Zdravila se razpošiljajo takoj vsak dan sveža po pošti na vse kraje. Zahvalna in pripoznalna pisma dohajajo vsak dan in so drage volje na razpolago. Pisma naročila z dežele prosim naslovljati!

Lekarna Mr. Ph. Xinko Brill v Litiji
založnik c. kr. državnih uradnikov.

Kmetovalci!

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Natboljši zdravi dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pisem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. 148-43

1 zavoje za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

Vozni red

proge **Trbiž—Ljubljana** in obratno, veljaven od 1. oktobra 1906.

Osobni vlak štev.

1721	1711	1715	1713	1719	km	Postaje	1714	1716	1712	1718	1720
410	826	134	458	849		Trbiž	1032	256	715	1052	151
427	843	141	516	906	9	Radeče-Belapeč	1019	243	702	1039	138
438	854	152	526	916	17	Kranjska Gora	1007	231	650	1027	136
455	911	209	543	933	29	Dovje	945	209	628	1005	194
504	920	218	552	941	36	Hrušica	931	154	615	952	1251
509	925	223	557	946	39	Jesenice prih.	926	158	610	949	1245
523	933	232	646	948	39	Jesenice odh.	916	127	600	935	1226
529	939	238	652	955	42	Javornik	911	122	555	930	1215
536	946	245	700	1001	47	Žirovnica	902	118	546	921	1206
546	955	258	715	1010	52	Lesce-Bled	852	103	536	911	1156
552	1000	304	729	1016	54	Radovljica	842	1256	528	903	1149
601	1099	313	730	1025	61	Otoče	829	1258	515	850	1136
608	1015	320	737	1022	64	Podnart-Kropa	823	1238	510	845	1131
618	1025	330	747	1042	72	Sv. Jošt	809	1225	456	831	1118
624	1031	340	757	1048	74	Kranj	808	1220	451	826	1113
634	1043	354	811	1102	83	Škofja Loka	749	1206	438	812	1100
647	1054	406	822	1113	91	Medvode	735	1158	425	759	1048
656	1103	415	831	1122	97	Vižmarje	725	1144	415	749	1036
706	1119	427	843	1131	102	Ljubljana, drž. kol.	713	1136	406	741	1028
709	1115	430	845	1134	103	Ljubljana, južni kol.	710	1130	400	735	1023

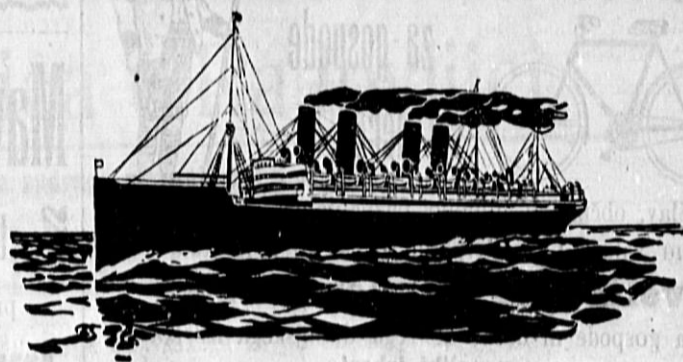
Gorica Svoji k svojim! Gorica

Hotel „pri zlatem jelenu“

V sredini mesta. — Narodno podjetje. — Krasna lega. — Nad 30 sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, točarna, klubove sobe, kegljišče. — Veliki in mali vrt za restavracijo, obsežna veranda. — Solidna postrežba.

Gorenjci! Naša železnica vas vodi v Gorico! Podpirajte svoje rojake, ki se bore za gospodarsko osvobojo od tujcev.

174 15-6

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnonemškega Lloyd“
iz **Bremena v New-York**

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35
nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 186-48

Berite. Pozor!

Otvoritev trgovine.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem **otvoril**

trgovino s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki

katero bom vodil pod **tvrdko**

Z. Krajnc

v Kranju

v nekdanjih Kreuzbergerjevih prostorih nasproti c. kr. pošte in sodnije.

Priporočam se častitemu občinstvu v blagovoljno naklonjenost ter zagotavljam, da se bom potrudil s skrbno, solidno postrežbo, z zmernimi cenami in dobrim svežim blagom pridobiti oziroma ohraniti popolno zaupanje cenjenih odjemalcev. 200

Z odličnim spoštovanjem

Z. Krajnc.

Velika zaloga koles, šivalnih strojev in izgotovljenih oblek

za gospode in dečke.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem založil poleg šivalnih strojev in koles tudi **veliko izgotovljenih oblek** za gospode in dečke dobrega dunajskega izdelka 99-18 v veliki izbiri.

Obenem naznanjam, da se dobe **kolesa popolnoma nova od 65 gld. naprej, šivalni stroji pa že od 45 gld. naprej.** Velike važnosti je tudi **stroj za pletenje nogovic, spodnjih jopic i. t. d.,** ki je zelo pripraven za vsako večjo družino, na katerem se lahko v enem dnevu naplete 6-8 parov novih velikih nogovic; tudi stare se lahko podplete zelo hitro. Pouk preskrbim vsakemu cenj. kupcu brezplačno ter se ga lahko nauči v teku 4-6 dni. — Umetno vezenje in pletenje na šivalnih strojih se poučuje vsak dan v moji hiši **zastonj.** — Da so šivalni stroji, kakor „Adler“, „Bobbin“, „Ringsif“ i. t. d., katere prodajam jaz, ravno tako dobri in še celo boljši od drugih strojev, koje prodajajo druge tvrdke. Vrhutega so pa moji stroji še 20 % cenejši. To pričajo mnoga zahvalna pisma od boljših krojačev in šivilj, ki so kupili stroje pri meni.

Priporočam se sl. občinstvu, da se ozira pri nakupu na mojo zalogo, kjer se najbolje in najceneje kupi, ter prepriča, da so moja zagotovila resnična.

Lovrenc Rebolj v Kranju, glavni trg št. 189.

Izgubil se je

mlad pes brakir

dne 23. septembra, rjave barve, vse štiri noge bele, bel okoli vratu in po hrbtu, ima daljšo dlako. Sliši na ime „Ami“. Najditej naj ga odda upravnistvu „Gorenjca“, kjer dobi nagrado. 198

Išče se dobro izvežbana

kuharica

katera je vajena za več ljudi dobro in varčno kuhati. 199 3-1

Kje? pove upravnistvo „Gorenjca“.

Pozor!

Najceneje in najbolje se kupuje sukнено, modno, platneno in manufakturno blago v

novi trgovini

188 10-3

pri

na **IV. SAVNIKU** na **Glavnem trgu** **Glavnem trgu** **v Kranju**

„pri Besenčanu“

ker ima veliko zalogo le najnovejše mode, samo dobrega in frišnega blaga, istotam je tudi velika zaloga potrebščin za **krojače in šivilje po tovarniških cenah.**

Mavricij Smolej

urap in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje **budilke, ure z nihalom, prstane in verižice** i. t. d. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po nizkih cenah.

Precizijske ure kakor: Schaffhausen srebrna od gld. 19.50 naprej, „Intact“ srebrna od gld. 14.50 naprej, „Omega“ srebrna od gld. 14.— naprej. Sistem „Roskopf“ ure od gld. 2.40 naprej. — Prava zlata ženska ura od gld. 9.75 do 18.—. Enaka s 3 pokrovi od gld. 15.— do 29.—. Srebrna pancerske verižice 100 gr. težka gld. 4.90, 50 gr. gld. 2.50.

Ceneje kot povsod drugod!

Potrebščine za kolesa in gramofone.

97-19

Zaradi kakovosti in nizke cene priporočam posebno precizijsko uro „Intact“.

R. & E. Rooss nasl.

v Kranju

naznanja cenjenim odjemalcem, da se je

203

dne 1. septembra t. l.

v prejšnjih svojih prostorih zopet otvorila

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Rezervna zaklada: K 66.277.

Denarni promet v l. 1905: K 3,216.500.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Urduje se v centrali in podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvzemši nedelje in praznike popoldne.

Poštno-hranilnični račun št. 45.867.

161-10

Urarskega učenca

z dobrimi spričevali sprejme **M. Glavnik**,
urar v **Kranju**. 197 3-2

Stabvena parcela

ne zelo velika kje na **Jesenicah** ali **Savi**
se kupi.

Ponudbe z navedbo velikosti in cene pod
šifro „**Penzijonist**“, **Ljubljana**,
Poste restante. 195 2-2

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Židno omrežje na stroj, ograje na miro-
dvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, bal-
koni, verande, stolpne kriše, štedilnike itd.

Špecialiteta: 74-12

valjični zastori (Rollbalken).

Večkrat premirano! Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 189-19

Avgust Dreise

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov
v **Ljubljani.**

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. **E. Globočniku**
v **Kranju**

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile kore-
nine, z ali brez nebne plošče, iz **kavčuka**
kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** iz
obturatorji se izvršujejo po **najnovjših**
100-17 **metodah.**

Plombe v **zlatu**, **porcelanu**, **amalgame**
in **cementu** kakor tudi vse **zobozdrav-**
niške operacije izvršuje tu **špecialist**
Odpri vsako nedeljo od 8. do 6. ure

Kotle za žganje kuhati

prodaja najceneje trgovina z mešanim blagom

168-7

Peter Majdič „**MERKUR**“ v **Kranju.**

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

v **Ljubljani**, na **Glavnem trgu št. 5.**

Havelok zastonj

če se kupi za **18 gld.** sledeče stvari:

Svršnik ali zimsko suknjo, gorko podloženo za gospode	
suknjeno obleko, elegantno izvršeno	„ „
posebne suknjene hlače, karirane ali črtaste	„ „
modni gilet najnovjšega kroja	„ „
klobuk in čepico	„ „

9 gld.

Za dečke od 11 do 15 let:
Svršnik ali zimsko suknjo ali havelok,
suknjeno obleko,
posebne hlače,
klobuk ali čepico.

4 gld. 50

Za otroke od 3 do 9 let:
Zimsko suknjo ali havelok,
kostum,
čepico.

18 gld.

Za dame:
Dolg paletot ali jopa ali pelerina iz
kameline dlake,
kostum,
posebno krilo,
collier.

9 gld.

Za deklice:
Jesenski ali zimski paletot ali jopa,
suknjena obleka ali pelerina iz kame-
line dlake,
collier ali čepica.

4 gld. 50

Za otroke:
Zimski suknjič, oblekica, čepica.

187 3-3

Največja zaloga konfekcije za gospode in dame zadnjih
novosti po najnižjih cenah z najfinejšo opremo.

Novo! Novo!
paten- **Acetylen-svetilke**
tirane

≡ v 30. oblikah ≡
izdelane

iz močne kovine,
fino ponikljane.
Luč je krasna in
polovico cenejša
kot petrolejska.

Priporoča se go-
stilničarjem, obrt-
nikom in sploh vsa-
komur. 178 26-5

Kdor si hoče pri-
hraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

Aleksander Ambrožič
urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko
zalogo pravih švicar-
skih žepnih ur
različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih
ur; verižic, prstanov, uhanov i. t. d.,
79-22 vse po najnižjih cenah.

Josip Pogračnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poeni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Špecialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 134 13

Išče se

mlinar

ki je tudi obenem žagar.

Da se v najem tudi

mlin, žaga in kovačija

na prav dobrem kraju in po prav nizki najemnini. 193 3-3

Kje? pove upravnistvo «Gorenjca».

Ceno češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, holšega K 12-—, belega, jako mehkega, skubljenega 18-—, K 24-—; snežno-belega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes št. 371

p. Plzen na Češkem. 182 6-5

Naznanilo.

Podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel

kavarno Mayr
v Kranju, Kokriško predmestje v „Zvezdi“.

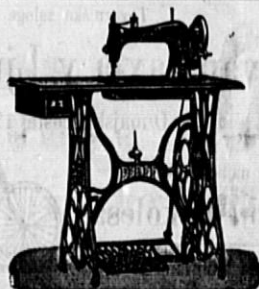
Potrudil se bodem slavno občinstvo zadovoljiti med drugim tudi z najboljšim pivom, finimi pristnimi vini v buteljkah, šampanjcem, finimi likerji in mrzlimi jedilni.

Za mnogobrojen obisk se priporočam z odličnim spoštovanjem

202

Franc Splichal.

Vsak torek in soboto je nastavljeno pristno gůško pivo.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo naprej in nazaj. — Teko na kroglicah!

Glavno zastopstvo:

Francišek Tschinkel

Ljubljana

metni trg 19.

Kočevje

na gradu.

181-13

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno

marno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

75-43

Gorenjci! Svoji k svojim!

Kadar pridete v Ljubljano, obiščite

kavarno „LEON“

v Ljubljani, Stari trg št. 31.

Ondi dobite vsak čas najboljšo in najcenejšo kavo, raznovrstne likerje, pristno vino in priznana dobro vrhniško pivo. Tudi se lahko zabavaš pri redko se nahajajočem Polyphon-Ochestron.

136-13 **Leon Pogačnik.**

Gorenjci! Svoji k svojim!

Velikanski uspeh

dosežejo s tem trgovci in prekupovalci, ako naročo

75 kosov finega peciva po 2 vin. za K 1-38
38 „ „ „ „ 4 „ „ „ 1-

Razpošilja

v najlepših kartonih

E. BRANDT 224 41

tovarna finega peciva v Kranju

HOTEL „ILIRIJA“

69-81

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljše štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka 140-12 nasproti hotela „Union“

priloga za gojitev las in za umivanje glave svojo zdravniško priporočeni gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvoduje škrcenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las.

Zelo vsakovrstnih vpletik striženih in zmešanih las. Oddelek za dame s separatnim vho lom.

Izdaja konsorej „Gorenjca“.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

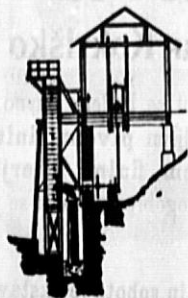
Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje

83-32

Kranj, glavni trg 192.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom «izvirne Singerce». Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki «izvirni Singerjevi stroji» kvečjemu iz starih rahljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

G. Tönnies

69-16

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 71-49

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika v Kranju.

**Bolnemu zdravje!
Pozor! Čitaj!**

**Slabemu moč!
Pozor! Čitaj!**

Pakraške želodčne kapljice

delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čisti kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlice in vse druge bolezni, ki nastajajo vsled mrzlice. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. 201 20-2

Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 59. Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v.

Slovanska zel

se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsih in pljučnih bolečinah.

Moja zdravila **Pakraške želodčne kapljice** in **Slovansko zel** priporočajo mnogi najboljši zdravniki.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naroča naravnost od mene pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 59, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo Ti žal!

Odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret.

Lastnina in tisek Iv. Pr. Lampreta v Kranju.